

**BULETINUL
INFORMATIV
AL UNIUNII
ARHITECTORILOR
DIN ROMANIA**

1/2019

Din cuprins:

EDITORIAL

Față de tineri, avem obligații!

ACTUALITATEA INTERNAȚIONALĂ

Premiul Pritzker 2019. ARATA ISOZAKI
Premiul Mies van der Rohe 2019. GRAND PARC BORDEAUX

UAR - PREZENȚE INTERNAȚIONALE

Arhiva UAR în expoziția de la Cracovia.
„Arhitectura independenței în Europa Centrală”

ACTUALITATEA INTERNĂ

Arhitecții onorați de Cotroceni.
MAC a fost decorat de președintele României
Auner Niels. Premiul „Duliu Marcu” al Academiei Române

BNA 2018

PREMIILE SPONSORILOR

EVENIMENTE CALDERON

„Bucureștii. Lumea” - arh. Augustin IOAN
Bulevardul Ferdinand. „Locuri. Povești. Proiecte”
Masă rotundă. Expoziție. Case unifamiliale din Polonia,
Ungaria, Cehia, Slovacia (Grupul de la Visegrád) și România
Recuperarea reperelor. Spicuiind din „amintirile”
arhitectului Tiberiu Ricci
Toma OLTEANU - Expoziție de acuarelă

FEMEILE DIN ARHITECTURA ROMÂNEASCĂ

Anka Borgovan și loisirul în anii '70
„Veacuri și zidiri din piatră naturală - stereotomie” -
Veterana trabantistelor. Irina Popovici
a abandonat America pentru un Trabant

ARHITECȚI ÎN AFIRMARE

Importanța „Seratelor Diplomelor”
Conversia unor cariere părăsite din Caserta în Muzeul Pietrei
Centru cultural în moară, pe strada Fata Portului, Brăila
De ce arhitectură în scop social?
Un crez la început de drum
Galeriile Blanduziei

ARHIVELE UAR

Nicolae LUPU (1905-1985) - Reprezentarea
arhitecturii prin desen
Un club unicat proiectat de Octav DOICESCU -
O clădire în care arhitectura tradițională intra în dialog cu
arhitectura japoneză și cu F. L. WRIGHT
Poveștile „vizuale” din arhivă

CARTEA DE ARHITECTURĂ

Andrei Răzvan VOINEA - „Idealul locuirii bucureștene:
familia cu casă și grădină.

IN MEMORIAM

Arhitectul Emanoil MIHĂILESCU (1935-2019)

SEDINȚĂ SENAT

Sedința Colegiului Director din data de 21.02.2019
Sedința de Senat din 21.03.2019

**arh. RADU TEACĂ
A PRIMIT CELE MAI MULTE
PREMII ALE BNA 2018**

**IANUARIE
MARTIE
2019**

Caseta redacțională

redactare:

arh. Ileana Tureanu - președinte UAR
arh. Ioana Alexe - tehnoredactare
Ana Flutur - secretariat
Răzvan Hatea - fotografii
Claudia Ștefănescu - corectura

coordonator:

arh. Ileana Tureanu - președinte UAR

www.uniuneaarhitectilor.ro/BIUAR
ISSN 1582-2117

arh. Marina Macarie - sigla BIUAR

Se distribuie gratuit.

Contact

Centrul de Cultură Arhitecturală /
Secretariat /
Revista Arhitectura / Biblioteca
str. Jean Louis Calderon, nr. 48,
București, sectorul 2, cod 020038

Secretariat: tel. 021.315.60.73,
0737.01.77.85,
uar_contact@yahoo.com,
secretariat@uniuneaarhitectilor.ro

Revista Arhitectura: tel. 076.819.81.78,
076.819.81.79,
office@arhitectura-1906.ro

Biblioteca (program cu publicul):

SUMAR

EDITORIAL

2 Față de tineri, avem obligații! | Ileana Tureanu

ACTUALITATEA INTERNAȚIONALĂ

- 4 Premiul Pritzker 2019. ARATA ISOZAKI - „Împăratul arhitecturii japoneze”
- 8 Premiul Mies van der Rohe - Premiul UE pentru arhitectură contemporană 2019 - GRAND PARC BORDEAUX

UAR - PREZENȚE INTERNAȚIONALE

- 10 Arhiva UAR în expoziția de la Cracovia. „Arhitectura independenței în Europa Centrală” | Magdalena Popa BULUC („Cotidianul”)

ACTUALITATEA INTERNĂ

- 12 Arhitecții onorați de Cotroceni. MAC a fost decorat de președintele României
- 14 Auner Niels. Premiul „Duliu Marcu” al Academiei Române - 2019

BNA 2018

- 16 BNA 2018. PREMIILE SPONSORILOR - Andra ȘODOLESCU, Istvan BENEDEK

EVENIMENTE CALDERON

- 18 „Bucureștii. Lumea” - arh. Augustin IOAN | Alexandru PANAITESCU
- 22 Bulevardul Ferdinand. „Locuri. Povești. Proiecte” | Lorin NICULAE
- 26 Masă rotundă. Expoziție. Case unifamiliale din Polonia, Ungaria, Cehia, Slovacia (Grupul de la Visegrád) și România
- 30 Recuperarea reperelor. Spicuind din „amintirile” arhitectului Tiberiu Ricci
- 34 Toma OLTEANU - Expoziție de acuarelă

FEMEILE DIN ARHITECTURA ROMÂNEASCĂ

- 38 Anka Borgovan și loisirul în anii '70
- 42 „Veacuri și zidiri din piatră naturală - stereotomie” - Irina Margareta POPOVICI
- 44 Veterana trabantistelor. Irina Popovici a abandonat America pentru un Trabant | Olimpia SULTANA

ARHITECȚI ÎN AFIRMARE

- 46 Importanța „Seratelor Diplomelor” | Alexandru FLOREA
- 48 Conversia unor cariere părăsite din Caserta în Muzeul Pietrei | Iulia MUNTEANU
- 50 Centru cultural în moară, pe strada Fata Portului, Brăila | Elena DAVID
- 52 De ce arhitectură în scop social? | Mihaela GHIMPU
- 54 Un crez la început de drum | Diana CÎRDEIU
- 56 Galeriile Blanduziei | Alexandru Adrian NICULESCU

ARHIVELE UAR

- 58 Nicolae LUPU (1905-1985) - Reprezentarea arhitecturii prin desen | Nicolae LASCU
- 62 Un club unicat proiectat de Octav DOICESCU - O clădire în care arhitectura tradițională intra în dialog cu arhitectura japoneză și cu F. L. WRIGHT
- 68 Poveștile „vizuale” din arhivă | Irina Oana CĂLINESCU

CARTEA DE ARHITECTURĂ

- 72 Andrei Răzvan VOINEA - „Idealul locuirii bucureștene: familia cu casă și grădină.”

IN MEMORIAM

- 74 Arhitectul Emanoil MIHĂILESCU (1935-2019) | Vlad Mitric-CIUPE

SEDINȚĂ SENAT

- 78 Ședința Colegiului Director din data de 21.02.2019 | Mirela MERCURIANU
- 79 Ședința de Senat din 21.03.2019 | Mirela MERCURIANU

FATĂ DE TINERI, AVEM OBLIGAȚII!

Pentru UAR, anul 2018 a fost special datorită Bienalei Naționale de Arhitectură, care a dovedit că - în pofida unui context dificil - există o forță colosală de creație în România, o imensă energie a tinerilor arhitecți, implicare și inițiativă și că dispunem de o resursă umană pe care nu avem voie s-o ignorăm.

Bienala Națională de Arhitectură - ajunsă la ediția a XIII-a, cu titlul „100 de ani de Arhitectură în România” - a fost o ediție istorică nu numai prin festivismul momentului, ci și prin amploarea participării. Desfășurarea Bienalei în întreaga țară, a fost cea mai amplă și cea mai disputată ediție, cu cea mai largă și cea mai tânără participare, o ediție cu proiecte ingenioase, care a dovedit că arhitectura de valoare se face în toate colțurile țării.

Bienala Națională de Arhitectură a arătat că avem o tânără generație de arhitecți talentați, implicați, disponibili și entuziaști, că ștafeta a fost preluată.

Anul 2018 a fost un reper istoric pentru că a încheiat, pentru mai multe state europene, un ciclu de 100 de ani de conturare a identității naționale. Fiecare dintre aceste state a sărbătorit după ambițiile proprii! Acum suntem la începutul unui nou ciclu.

La nivel european, 2018 a fost Anul Patrimoniului Construit. Pe noi ne-a surprins fără un program național de salvare, recuperare și consolidare a monumentelor, cu Cazinoul din Constanța uitat pe „Lista celor 7 cele mai periclitate monumente europene” și cu cea mai faimoasă și reprezentativă culă muntească, Cula Greceanu, pe lista de vânzări a agențiilor imobiliare.

2018 a fost un an lipsit de programe și strategii naționale. Norocul a venit din partea inițiativelor particulare.

În anul 2019, care deschide un nou ciclu de dezvoltare și afirmare, pregătim o ofensivă a prezenței românești pe plan internațional. El înseamnă participarea la Bienala de Arhitectură de la Veneția 2020 și un amplu program de promovare și valorificare a arhivelor, marea noastră avuție, pe plan național și internațional.

Vom continua publicarea unor lucrări din seria Recuperarea Reperelor, cu lucrări inedite ale și despre mari arhitecți ai secolului al XX-lea. Pregătim manifestări dedicate salvării monumentelor emblematice ale arhitecturii naționale cum sunt CULELE, creatorilor arhitecturii moderne de la noi, precum Henrieta Delavrancea și Horia Creangă, unor importanți arhitecți interbelici precum Marcel Maller, moștenirii arhitecturale a arhitectului Nicolae Porumbescu - de la a cărui naștere se împlinesc 100 de ani, o prezență inedită și foarte personală în arhitectură, prezentarea cărții de

memorii a arhitectului Tiberiu Ricci - creator al clădirilor dedicate Radioului și Televiziunii, evocării arhitectului Solari Grimberg - coordonator al unor stațiuni ale Litoralului românesc, cu ocazia aniversării a 90 de ani, aportului femeilor din arhitectura românească etc.

Alături de punerea în circulație a valorilor patrimoniale, ne preocupă afirmarea excelenței în creația contemporană de arhitectură. Bienala a fost șansa descoperirii unor tineri arhitecți talentați. Acum, ne vom strădui să-i facem cunoscuți, să le dăm șanse și speranța că se pot realiza în țară. Avem preocuparea permanentă de a descoperi excelența în orice colț de țară s-ar afla. Pentru tineri, vom lansa Concursul de arhitectura online „Dorin Ștefan”, conceput de acest arhitect

emblematic pentru breaslă. În luna mai, organizăm o amplă deplasare documentară la Baia Mare și în Maramureș, unde restaurarea Coloniei Pictorilor este un adevărat eveniment de arhitectură.

Dorim să ne facem simțită prezența pe plan internațional și avem în pregătire mai multe evenimente care vor prezenta figurile de marcă din arhitectură, dar și creația celor tineri. Principala noastră datorie este să-i asigurăm pe tineri că există un viitor al arhitecturii în România, că gloria trecutului nu garantează, dar alimentează calitatea profesiei noastre.

Și vom încerca să arătăm că arhitectura românească se află pe mâini bune, că ștafeta a fost preluată de o generație tânără, talentată, implicată, capabilă.

Ileana TUREANU - președinte UAR

PREMIUL
PRITZKER 2019

ARATA ISOZAKI „ÎMPĂRATUL ARHITECTURII JAPONEZE”*

„Specific mie este faptul că, de fiecare dată, caut să creez ceva diferit. Nu am un stil propriu, încerc să mă adaptez situației, contextului, soluția adecvată este stilul meu. De fiecare dată altceva.”

Creația sa a fost influențată de arhitectura Renașterii și arhitectura clasică, de la Borromini la Schinkel, de la Coloana Infinitului a lui Constantin Brâncuși la sculptura lui Isamu Noguchi.

Arata Isozaki, cunoscut urbanist, arhitect și teoretician, este cel de-al 8-lea arhitect japonez încununat cu cea mai înaltă distincție internațională acordată anual arhitecților.

Primul arhitect japonez cu carieră internațională, „Isozaki este una dintre figurile cele mai influente din arhitectura contemporană, într-o permanentă căutare a noului, fără rezerve de a schimba convențiile și a încerca soluții noi. Arhitectura sa se bazează pe o profundă înțelegere a arhitecturii, dar și a filozofiei, istoriei, teoriei și culturii. El a reunit Estul și Vestul nu în colaje sau alăturări formale, ci descoperindu-le noi sensuri. Este un exemplu de generozitate care susține și încurajează alți arhitecți în competiții sau prin colaborări. Din toate aceste considerente, juriul a ales să-i decerneze Premiul Pritzker în 2019” - a justificat juriul alegerea. „Isozaki posedă o profundă cunoaștere a istoriei și a teoriei arhitecturii și a îmbrățișat valorile perene, dar și curentele avangardiste, el nu a imitat și nu a preluat. Năzuința lui către arhitectura semnificațiilor este reflectată de clădirile sale care, până în ziua de astăzi, sfidează etichetele stilistice, evoluează în mod constant și aduc întotdeauna ceva proaspăt”, au afirmat membrii juriului.

Cu o carieră de șase decenii, Isozaki a realizat peste 100 de clădiri în Asia, Europa, America de Nord, Orientul Mijlociu și Australia. Printre cele mai importante lucrări ale sale se află Muzeul de ceramică Park Mino din Japonia, Sala multifuncțională Pala Alpitour și Turnul Allianz din Italia, Complexul sportiv Palau Sant Jordi din Barcelona, proiectat pentru Jocurile Olimpice din 1992, Muzeul de Artă Contemporană din Los Angeles, primul său proiect internațional, „evocă natura complementară a legăturilor dintre Occident și Orient”.

Veșnic marcat de perioada începutului și de istoria Japoniei Arata Isozaki s-a născut în 1931, în localitatea Ōita de pe Insula Kyushu. Avea 14 ani când bombele nucleare au căzut peste Hiroshima și Nagasaki. „Când am devenit suficient de mare pentru a înțelege lumea, orașul meu natal a fost ars din temelii”, spune Isozaki. A obținut diploma în Arhitectură la Facultatea de Inginerie a Universității Tokyo, în 1954 și-a început cariera în atelierul lui Kenzo Tange (Premiul Pritzker 1987). Începutul carierei sale s-a suprapus cu perioada ce a urmat ocupării Japoniei de trupele aliate, marcată de eforturile de reconstrucție. „Prima mea experiență legată de arhitectură a fost un vid arhitectural. Am început să reflectez la modul în care oamenii ar putea să-și reconstruiască locuințele și orașele”, povestește Isozaki despre acele vremuri.

Ceremonia de înmănare a premiului va avea loc la Palatul Versailles, în luna mai 2019.

Qatar National Convention Center

În 1962, a conceput proiectul futurist „Un oraș în aer”, pentru cartierul Shinjuku din Tokyo, prin care propunea clădiri și un sistem de transport suspendate deasupra orașului îmbătrânit, ca răspuns la ritmul rapid al urbanizării. În 1963 a înființat firma Arata Isozaki & Associates.

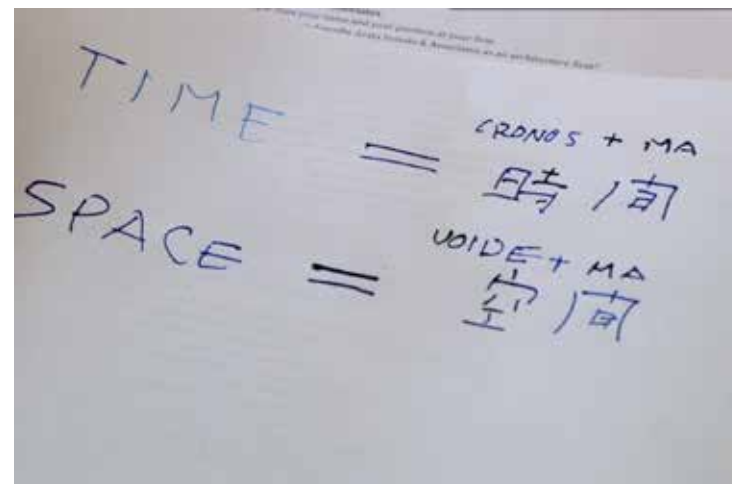
Arata Isozaki a mai fost distins cu Medalia de Aur a RIBA în 1986 (Marea Britanie) și cu Leul de Aur la Bienala de la Veneția în 1996, când a fost curatorul Pavilionului Japonez.

Premiului Pritzker a fost înființat în 1979 și Arata Isozaki a făcut parte din juriu, în primii 5 ani (1979-1984).

Juriul Premiului Pritzker a avut, în acest an, următoarea alcătuire:

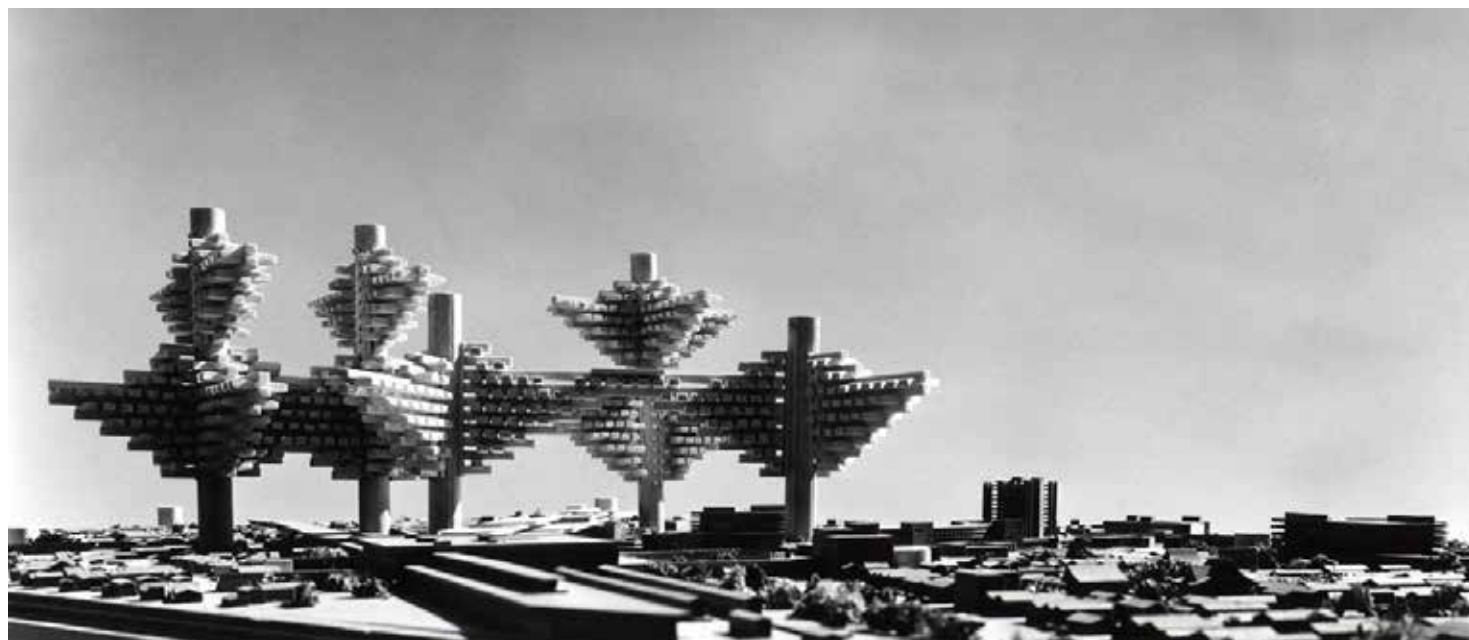
- Stephen Breyer - judecător al Curții Supreme de Justiție a SUA
- Richard Rogers - laureat Pritzker 2007, Marea Britanie
- André Aranha Corrêa do Lago - ambasadorul Braziliei în Japonia
- Kazuyo Sejima - laureat Pritzker 2010, Japonia
- Benedetta Tagliabue - arhitect și profesor, Barcelona, Spania
- Ratan N. Tata - președinte al companiei Tata Sons, Mumbai, India
- Wang Shu - laureat Pritzker 2012, China
- Martha Thorne - decan al Facultății de Arhitectură și Design. Madrid, Spania

* Tadao ANDO

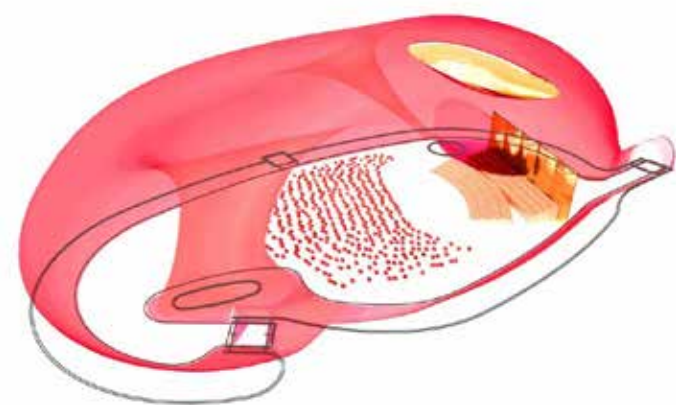

Team Disney Building (1991). Image © Xinai Liang   Concept of „Ma”

Conceptul „Ma” definește spațiul intermediar dintre obiecte: „Spațiul dintre obiecte, sunetul dintre sunete sunt pauze și tăceri semnificative. Acesta este Ma. Spațiul este important, dar pauza este și mai importantă”, spune el.

City in the Air (1962)

Ark Nova / Arata Isozaki + Anish Kapoor. Image © Ark Nova 2011

Palladium Discotheque. Image © Timothy Hursley

Centennial Hall, Japan, © Hisao Suzuki

Centennial Hall, Japan, © Hisao Suzuki

Art Tower in Mito, Ibaraki (1990)

**PREMIUL MIES
VAN DER ROHE -
PREMIUL UE
PENTRU ARHITECTURĂ
CONTEMPORANĂ 2019**

GRAND PARC BORDEAUX

BLOCURILE ANILOR '60 - O FRĂMÂNTARE EUROPEANĂ

Premiul a fost înființat în 1987 de către Uniunea Europeană, Comisia Europeană, European și Fundația Mies van der Rohe - Barcelona, are o valoare de 60.000 €. Premiul Mies Van der Rohe este unul dintre cele mai prestigioase și mai importante premii pentru arhitectura europeană, acordat bienal lucrărilor finalizate în ultimii doi ani. Premiul „dorește să favorizeze arhitectura în două moduri semnificative: prin stimularea circulației arhitecților profesioniști în întreaga Uniune Europeană ca răspuns la comisiile transnaționale și prin sprijinirea tinerilor arhitecți pe măsură ce au pornit în carieră”. Fundació publică, de asemenea, un catalog pentru fiecare ediție a premiului, prezentând proiectele prezentate și selectate de membrii juriului.

Printre câștigătorii anteriori s-au numărat NL Architects și XVI Architectuur's deFlat, Barozzi / Veiga Philharmonic Hall Szczecin; Harpa Sala de concerte și Centrul de Conferințe în Reykjavik, proiectat de Henning Larsen în colaborare cu firma islandeză Batterið și artistul Olafur Eliasson; Muzeul Neues din Berlin, proiectat de David Chipperfield Architects și Julian Harrap.

Renovarea a trei imobile de locuințe sociale (cu 530 apartamente) a fost apreciată ca o „îmbunătățire radicală a spațiului și calității vieții locatarilor” și optimizarea costului vieții acestora.

Proiectul pornește de la nevoia stringentă de a recupera nenumăratele imobile colective de locuințe sociale construite în anii '60 și care, astăzi, nu mai oferă condiții adecvate. O variantă este demolarea și înlocuirea lor. Dar este o soluție scumpă, care impune investiții majore, o cantitate uriașă de deșeuri, poluare. Alternativa este remodelarea. Calitatea proiectului, în aceasta tendință, a atras atenția și aprecierea juriului.

Transformarea clădirilor a plecat de la inventarierea foarte precisă a calităților existente care trebuie păstrate și ceea ce trebuie adăugat, pentru a conferi o nouă calitate spațiului și calității vieții. Au fost adăugate balcoane mari tip seră și balcoane pentru a permite fiecărui apartament să se bucure de mai mult spațiu, lumină naturală și mobilitate. Ferestrele mici existente au fost înlocuite cu uși glisante cu geamuri mari. Proiectul are noi holuri de acces și grădini în fața clădirii. Scopul a fost de a transforma clădirea fără a muta locatarii, proiectul a exclus intervențiile asupra structurii, scărilor sau planșeelor existente, renovându-se numai spațiile și finisajele din interiorul apartamentelor.

Extinderile de 3,8 metri profunzime ale clădirii sunt realizate din module prefabricate, construite din plăci și stâlpi prefabricați, transportate pe amplasament și ridicate în poziție. Pe lângă extinderea spațiului, extensiile conectează fiecare cameră la balcoanele de tip seră, creând un spațiu plăcut privat semi-exterior, care îmbunătățește performanța energetică a clădirii.

Ferestrele originale au fost îndepărtate și înlocuite cu uși-fereastră noi, în spatele cărora se montează perdelele termice pentru o izolație suplimentară.

Imobilul capătă o fațadă ușoară, din panouri transparente din policarbonat ondulat și din sticlă în rame de aluminiu, asamblată și dotată cu perdele solare reflectorizante.

„Juriul a apreciat că proiectul poate rezolva stocul european de locuințe existent din perioada postbelică, folosind mijloace minime pentru efecte maxime. În loc de demolare, care implică utilizarea unei cantități importante de energie, clientul a înțeles și a susținut avantajele transformării celor trei clădiri existente. Acest lucru a schimbat viața oamenilor în bine, mizând

pe faptul că oamenii înțeleg spațiul și îl folosesc în moduri foarte diferite.”

Proiectul câștigător a fost ales dintre cele cinci proiecte finaliste selectate dintr-o listă scurtă de 40 de proiecte, desemnată din 383 de proiecte nominalizate, din 38 de țări europene. Premiul a recompensat o tendință și o soluție de reutilizare a locuințelor cu importanță adaptivă în întreaga Europă.

Premiul Arhitectură în Afirmare 2019 a fost acordat

studiului BAST din Toulouse, pentru cafeneaua școlară din Montbrun-Bocage, în apropiere de Pirineii francezi: o extindere a unei școli mici care închide spațiul de joacă fizic, dar nu vizual.

Premiile vor fi decernate într-o ceremonie organizată în Pavilionul Mies van der Rohe din Barcelona.

(Sursa ARCHDAILY)

ARHIVA UAR
ÎN EXPOZIȚIA DE LA
CRACOVIA

„ARHITECTURA INDEPENDENȚEI ÎN EUROPA CENTRALĂ”, LA ICC CRACOVIA

Autor: Magdalena Popa BULUC
(ziarul „COTIDIANUL”)

Timp de trei luni, publicul polonez a putut vizita și admira la Centrul Internațional pentru Cultură din Cracovia o excelentă expoziție intitulată Arhitectura independenței în Europa Centrală. Proiectul, la care ICR Varșovia a fost partener, urmărește sublinierea rolului arhitecturii moderniste în definirea identității naționale atât în Polonia, cât și în alte țări din Europa Centrală, care și-au dobândit independența sau unitatea teritorială după Primul Război Mondial. Expoziția face parte din programul oficial de manifestări dedicate sărbătoririi Centenarului Independenței Poloniei. Curatorii expoziției sunt Łukasz Galusek, dr. Zanna Komar, Helena Postawka-Lech, dr. Michał Wiśniewski și Natalia Żak. Planurile și realizările arhitecților români ocupă un loc consistent în discursul expozițional, fiind reprezentate atât prin lucrări originale, cât și prin fotografii și reproduceri ale unor planuri și schițe originale. Componenta românească a expoziției nu ar fi putut fi realizată fără sprijinul unor instituții din România, cărora curatorii le adresează mulțumiri în minunatul catalog-album care însoțește expoziția: Uniunea Arhitecților din România, Biblioteca Națională a României, Muzeul Țăranului Român. Finalul Primului Război Mondial a adus libertatea multor națiuni ale Europei Centrale, pentru altele, însă, a însemnat schimbări profunde, legate de cadrul vieții politice și economice. Distrugerile de război, mutarea granițelor și confruntarea cu noile realități politice și-au pus amprenta

asupra dezvoltării culturii și formei arhitecturii acestei părți a continentului în următoarele decenii. Expoziția prezintă direcțiile principale în jurul cărora s-a concentrat viața arhitecturii din Europa Centrală în perioada respectivă. Căutarea unor noi modele ale iconografiei naționale și ale simbolurilor statalității, marcarea prezenței pe harta continentului, în peisajul regiunilor și orașelor, dorința de a crea noi șanse pentru dezvoltarea socială sunt doar câteva dintre fenomenele care au format peisajul cultural al Europei Centrale în acea vreme. Alături de cele mai interesante și importante realizări de după război, expoziția selectează, de asemenea, exemple mai puțin cunoscute, pentru a răspunde la întrebarea privind diferențele și asemănările în dezvoltarea arhitecturii statelor care au apărut pe harta Europei după anul 1918. Timp de trei luni, expoziția a fost însoțită de o serie de prelegeri, reunite sub titlatura „1918. Cultura noii Europe”. Ciclul de prelegeri a fost o introducere în istoria și cultura țărilor Europei Centrale în perioada

interbelică. Chiar dacă Tratatul de la Versailles i-a adus Europei pacea mult dorită, iar multor popoare libertatea, prevederile lui au reprezentat și o cauză a dezamăgirilor. Prelegerile au schițat diversitatea situației politice și sociale într-o serie de state în urma Primului Război Mondial și au prezentat modul în care noua realitate a influențat cultura și arta. Prelegerea despre România a fost susținută de reputatul eseist și traducător polonez Ireneusz Kania, cel mai titrat traducător de literatură română din Polonia, totodată rafinat cunoscător al culturii și istoriei țării noastre.

Centrul Internațional pentru Cultură din Cracovia este o instituție publică de cultură, activă în domeniile expozițional, editorial, precum și al cercetării și educației, care are ca misiune facilitarea dialogului cultural internațional, având ca punct de plecare Europa Centrală și de Est. În 2018, a fost coordonatorul oficial al programelor poloneze desfășurate sub egida Anului European al Patrimoniului Cultural.

ACTUALITATEA
INTERNA

ARHITECȚII
ONORAȚI
DE COTROCENI

MAC A FOST DECORAT DE PREȘEDINTELE ROMÂNIEI

Președintele Klaus Iohannis a semnat decretul de decorare a profesorului dr. arhitect Emil Barbu Popescu cu Ordinul Național „Steaua României” în grad de Cavaler.

Potrivit unui comunicat al Administrației Prezidențiale, șeful statului i-a conferit profesorului dr. arhitect Emil Barbu Popescu această distincție în semn de „apreciere pentru excepționalul profesionalism dovedit în formarea noilor generații de arhitecți, pentru contribuția avută la promovarea școlii românești de arhitectură atât în țară, cât și în străinătate, pentru lucrările remarcabile înscrise în atlasul arhitecturii mondiale”.

Interviu cu Emil Barbu Popescu

- Școala trebuie să fie cunoscută în profesie și profesia trebuie să fie cunoscută în școală.
- Cred că trebuie să introducem în școli, încă din ciclul elementar, lecții de arhitectură.
- Arhitectura este un fenomen cultural important, care trebuie cunoscut, valorizat și asumat. Nu putem ajunge departe fără educație, fiindcă un consumator de arhitectură trebuie să știe ce consumă, trebuie să aibă un minim discernământ.
- Vârsta în arhitectură nu contează. Contează felul în care strălucești, pentru că, de învățat, înveți în permanență.

S.C.: Simțiți că s-a schimbat ceva în ceea ce se întâmplă pe holurile universității față de perioada în care ați studiat dvs.?

Emil Barbu Popescu: Da. S-au schimbat generațiile. Studenții sunt mai puțin asociativi, mai puțin dispuși să-și sacrifice timpul lor liber pentru ceilalți. Unitatea de grup nu mai este ca înainte... Atunci eram o insulă în București, ne protejăm, eram foarte uniți, ClubA era portstindardul spiritualității studenților, acolo se întâmplau lucruri care nicăieri nu se puteau întâmpla. Toate acestea au dispărut. Din păcate, astăzi timpul liber este investit în practica meseriei înainte de a fi profesionist.

Spațiul Construit: Fiindcă tot ați amintit de ClubA...

E.B.P.: Clubul înseamnă mai mult decât un simplu loc de pierdere - ca să nu spun de câștigare - a timpului liber. Înseamnă o demonstrație de rezistență prin cultura pe care am făcut-o în decursul a peste 38 de ani. El a fost întotdeauna al studenților, din generație în generație. Ei au preluat și au continuat și ideea, și activitatea. E adevărat însă că, în ultimul timp, și oferta de cluburi s-a diversificat... au apărut cluburi mai tentante, programul de seară, după atelierul de la 8 seara, n-a mai prins, cu conotația lui culturală. Acum lumea vine la club pe la 11 seara, mai mult ca să danseze. A fost greu să menținem interesul studenților pentru activitățile culturale, iar școala nu putea, și nici nu voia, să transforme ClubA într-o simplă discotecă, chiar dacă, pe vremuri, aici a fost loc de dans în fiecare vineri, sâmbătă și duminică! Astăzi, ClubA nu mai are membri, nu se mai fac programe pentru membrii clubului, pentru că generațiile n-au continuat tradiția și nu puteam să rămân eu veșnic student ca să mă ocup de lucrurile acestea.

S.C.: Vorbim despre studenți. În ce măsură se implică universitatea în pregătirea practică a studenților...

E.B.P.: Nu întâmplător anul 6 începe cu practica într-un birou de proiectare. Această practică are un dublu scop: îl pregătește pe student pentru ceea ce-l așteaptă și îi acordă șansa de a demonstra ce este capabil, astfel încât, după terminarea practicii, poate fi solicitat să continue. Arhitectura este o continuă competiție. Competiția începe în anul 1 și durează până la sfârșit...

S.C.: Universitatea de Arhitectură este una dintre foarte puținele în care predau practicieni renumiți. Cum ați reușit să-i determinați să aloce atât de mult timp universității?

E.B.P.: Cred că am profitat de o veche tradiție pentru că înainte, prin anii '60-'65, marii practicieni puteau să conducă ateliere în cadrul școlii, chiar dacă nu erau profesori. Noi am reeditat această tradiție și persoanele care s-au afirmat în plan profesional au fost onorate când le-am propus să se implice în activitatea didactică. Mai mult chiar, în senatul universitar, am stabilit să avem, în fiecare ciclu, minimum doi profesori invitați din țară sau din străinătate care să preia șefia unui atelier. Deci, la noi este o tradiție. Eu cred că astăzi nu mai este posibil să se facă abstracție de ceea ce se întâmplă în profesie. Școala trebuie să fie cunoscută în profesie și profesia trebuie să fie cunoscută în școală, un raport absolut obligatoriu ca să poți face față competiției viitoare, care nu mai este doar una locală, ci internațională.

S.C.: Este școala suficientă în formarea unui architect... pentru că tinerii ies într-un fel din facultate și după aceea cedează foarte ușor la ce se întâmplă în piață.

E.B.P.: Cu siguranță, școala nu-i face direct profesioniști. Școala le formează un mod de gândire și îi înarmează cu cunoștințe, dar e nevoie și de o experiență practică obligatorie. Dacă în America, până la 40 de ani, nimeni nu primește răspunderea unei lucrări foarte mari, la noi există posibilitatea să o faci și la 30 de ani. Sunt tineri care preiau lucrări mari, poate uneori prea devreme...

În arhitectură avem exemple foarte multe de calitate direct proporțională cu vârsta. Oscar Niemeyer are peste 100 de ani și încă mai profesează, Philip Johnson, la 90 și ceva de ani, încă mai proiectează. Vârsta în arhitectură nu contează. Contează foarte mult zestrea genetică și felul în care poți să strălucești, pentru că, de învățat, înveți în permanență.

(Fragmente din interviul apărut în SpatiulConstruit.ro)

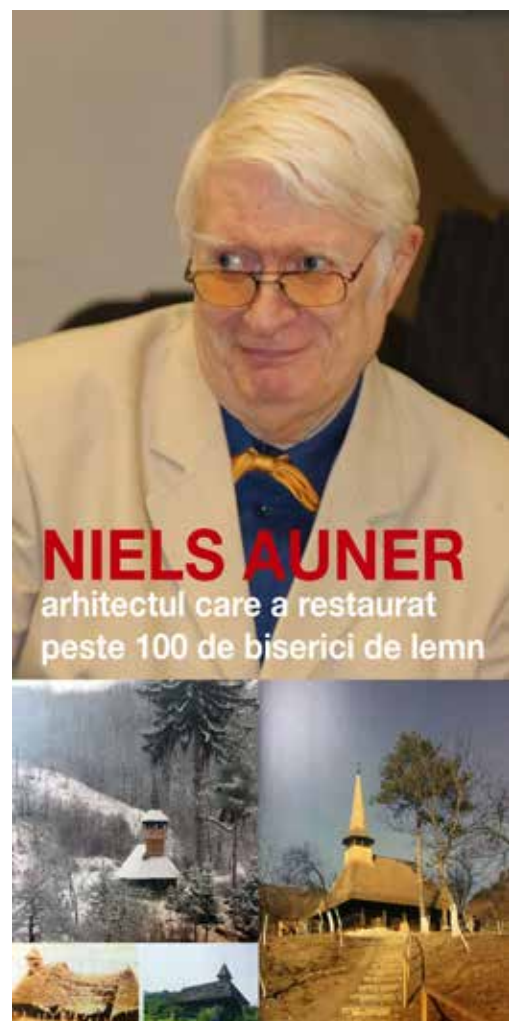
PREMIUL
ACADEMIEI
ROMÂNE

AUNER NIELS PREMIUL "DUILIU MARCU" AL ACADEMIEI ROMÂNE - 2019

autor: Ileana TUREANU

foto: Răzvan HATEA

NIELS AUNER

 arhitectul care a restaurat
peste 100 de biserici de lemn

Premiul Duiliu Marcu în domeniul creației arhitectonice recompensează performanța culturală și științifică românească, concretizată în opere individuale sau realizate în colaborare, precum și realizări ieșite din comun în domeniul protejării, afirmării, promovării valorilor arhitecturale românești, al apărării patrimoniului construit și al salvării unor valori fundamentale ale culturii românești.

În anul 2018, anul European al Patrimoniului cultural, Uniunea Arhitecților din România l-a propus pentru a fi distins cu Premiul Duiliu Marcu pe arhitectul Auner NIELS, pentru activitate sa de o viață dedicată descoperirii, salvării și restaurării valorilor patrimoniului cultural aflat pe teritoriul României.

DI Niels Auner este arhitectul care a contribuit, în 50 de ani de activitate, la restaurarea unui număr impresionant de construcții din lemn (peste 100 de biserici) sau zidărie. Merite unice revin arhitectului pentru salvarea Bisericilor de lemn din Sălaj și Maramureș - componentă fundamentală a patrimoniului construit național.

Arhitectul a pus bazele - practice și teoretice - normelor privind restaurarea monumentelor din lemn. Este o personalitate cu audiență națională și internațională.

Niels Auner a obținut diploma de arhitect în 1970, la Institutul de Arhitectură „Ion Mincu” București, prima sa lucrare importantă fiind, în 1973, mutarea bisericii din lemn de la Oncești în Muzeul Satului de la Sighet.

„De domnul Niels Auner trebuie avut grijă pentru că el însuși este un «monument» și l-am putea numi maestru în domeniul restaurării monumentelor din lemn. Toată lumea recunoaște că specialistul numărul unu al monumentelor din lemn este arhitectul Auner”, a afirmat Vasile Pop (meșter popular ce a lucrat la multe proiecte de restaurare).

„Bunicul meu a fost tâmplar de mobilă de artă și toată copilăria mea mi-am petrecut-o prin talaș, printre tot felul de scule de tâmplărie. Cred că e o boală asta. Lemnul e altceva decât restul materialelor. Are viață proprie și dacă te potrivești cu asta nu mai scapi. E o «boală» de care nu mai scapi.

Am început cu monumentele asistat de regretatul Gil Antonescu. El mi-a predat șantierele din Transilvania, care erau cele cu lemnul, în 1973, și cu el am făcut un prim tur. Mi-a arătat care e problematica. Eu făcusem deja un studiu pentru normele de lucru pentru restaurări de monumente din lemn, pentru că nu exista nimic organizat și se lucra haotic. Unii veneau cu niște norme, alții cu alte norme, fiecare le contesta pe ale celorlalți. Mi-am pus în cap să unific toate normele astea și să ajung la un limbaj comun, pentru ca toți «lemnarii» să lucreze cu aceeași unitate de măsură. Am reușit, am făcut chiar un normativ care este în circulație. Capitolul de restaurare a lemnului eu l-am făcut, dar am contribuit și la celelalte capitole”, își amintește arhitectul cu origini

germane. Niels Auner crede că reușitele sale se datorează în primul rând echipei cu care a lucrat cu dăruire pentru fiecare proiect.

„Majoritatea proiectelor pe care le-am făcut se pot constitui în repere pentru viitor. Întrebarea care se pune este: Cine oare o să vină în urmă? Problema e cine o să ne urmeze, pe noi ca arhitecți, ca ingineri, ca pictori, ca meșteri, mai ales meșteri. Cine își imaginează că asta e o meserie care se prinde în școli se înșală profund. Marea majoritate a monumentelor erau atât de distruse încât a trebuit să inventăm sisteme tehnologice care nu se învață în școală și pe care noi am putea eventual să le transmitem mai departe. (...) Acum sunt trist. Sunt trist că este un moment de bilanț, se încheie o treabă, dar dup-aia... nu mai vine nimic. Asta e partea cea mai tristă, că nu mai urmează nimic”, a afirmat acesta.

Premiul se dorește un semnal de alarmă față de starea patrimoniului național și necesitatea unui program național de reparare și restaurare.

BNA

BIENALA
 NAȚIONALĂ
 DE
 ARHITECTURĂ
 2018

XIII

autori: **Andra ȘODOLESCU,**
Istvan BENEDEK

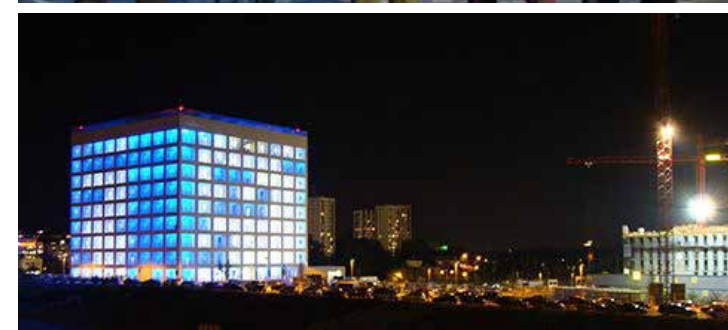
Andra ȘODOLESCU și Istvan BENEDEK, ale căror proiecte au fost nominalizate la Secțiunea DIPLOME și ARHITECTURĂ VERDE din cadrul BNA 2018, au primit premii din partea sponsorului KNAUF și au fost invitați la sediul firmei de la Stuttgart.

BNA 2018 - PREMIILE SPONSORILOR

arh. Andra ȘODOLESCU

Am primit premiul în urma participării la Bienala Națională de Arhitectură cu proiectul de diplomă un Muzeu de Ceramică în Horezu. După întâlnirea cu grupul, am mers spre expoziția celor de la Knauf. Acolo am descoperit sisteme de construcție inovatoare, de la termoizolații până la pardoseli și acoperișuri verzi, prezentate de specialiști pregătiți să răspundă întrebărilor. Am remarcat o soluție pentru termoizolare interioară de doar 3 cm grosime, care lasă pereții să respire, fiind ideală pentru izolarea clădirilor istorice. Următoarea oprire a fost hotelul Jaz in the City la care am fost cazați, o construcție modernă, realizată cu o parte din aceste sisteme, amplasat în ceea ce va deveni noul centru cultural al orașului. În cea de-a doua zi am vizitat Muzeul Mercedes Benz, un adevărat „landmark” al orașului ce prezintă evoluția automobilului de-a lungul a 130 ani de istorie. Muzeul este o metaforă impresionantă a șoselei, tot spațiul interior fiind dominat de rampe ce se desfășoară în jurul unui atrium central - rezultatul fiind o senzație de mișcare perpetuă. Spre seară am vizitat Esslingen am Neckar, un orașel dominat de case realizate în stil tradițional. Pe drum am descoperit un ansamblu de locuințe realizate de artistul arhitect Hundertwasser. Acestea reprezintă o călătorie în arhitectura creativă având ca sursă de inspirație clădirile lui Gaudi. Locuințele sociale realizate de el la Viena au devenit un reper al capitalei austriece. În ultima zi am descoperit biblioteca orașului, realizată în 2011, pe baza unui concurs. Inițial m-a atras exteriorul, o coajă cubică ce ascunde cursive perimetrice. Interiorul te primește cu un spațiu monumental ce îndeamnă

la reculegere, întins pe jumătate din înălțimea clădirii. Deasupra se găsește spațiul de lectură ca o piramidă întoarsă înundată cu lumină naturală. Influențele citate de arhitectul Eun Young Yi, Pantheonul sau Cenotaful lui Newton, își fac simțită prezența. Până la avion, am reușit să vizităm primul turn de televiziune din lume. A fost ideea inginerul Fritz Leonhardt să construiască un turn elegant din beton, cu o înălțime de 217 metri, în locul construcțiilor clasice din oțel ancorate prin cabluri. După o călătorie de 30 de secunde cu liftul am ajuns până la cele două platforme belvedere de unde am admirat panorama orașului. În zilele însorite, privirea poate ajunge până la culmile muntoase ale Alpilor germani, austrieci și elvețieni. A fost o experiență educativă pentru care doresc să le mulțumesc celor de la Knauf.

arh. István BENEDEK

Am câștigat premiul cu „Vila din luminiș”, proiect prezentat la Bienala Națională de Arhitectură 2018.

Prima dată în Germania. Eram entuziasmat, m-am documentat din timp, am marcat pe o hartă obiectivele pe care voiam să le vizitez. Chiar după aterizare am bifat o locație: terminalul aeroportului (proiectat de Architekten von Gerkan) cu o structură metalică foarte zveltă, aerisită, cu niște stâlpi care păreau a fi copaci ramificați, care ne-a dat o mostră a calității arhitecturale pe care urma să o vedem în acest oraș.

Ne-am îndreptat direct la evenimentul Knauf unde, dincolo de clasicul gipscarton, am avut bucuria să descopăr o multitudine de produse prezentate foarte profesional de niște specialiști amabili. Pardoseli, șape, izolații, fațade, șarpante, acoperișuri înverzite... Chiar și hotelul în care am fost cazați poate fi considerat o mostră, utilizând un sistem de fațadă ușoară cu produse Knauf Aquapanel.

A doua zi, la Muzeul Mercedes Benz (UNStudio/Ben van Berkel) am descoperit o super-arhitectură, un magnet de turiști, al cărui buget nu s-a făcut public. Evident, funcționează perfect: am fost hipnotizați de spațiile fluide, întrepătrunse, de suita cronologică a prezentării de sus în jos pe niște rampe line care se curbează în jurul sălilor de expunere organizate pe perioade istorice. E o simbioză foarte reușită între cadru și exponat.

Am ajuns la noua bibliotecă a orașului (autor Yi Architects, construită în 2011), o clădire surprinzătoare mai ales în descifrarea spațiului interior. Exteriorul auster de cub perfect, o prezență impunătoare, cu o fațadă repetitivă, ascunde niște spații foarte interesante. Funcțional este organizat în jurul a două spații vid care se află unul deasupra celuilalt. Jos un cub gol, meditativ, cu un mic luciul de apă, am putea spune de factură japoneză, iar sus o galerie imensă în forma unei piramide răsturnate cu mii de cărți pe rafturi, zone de citit și un iluminat natural zenital. Ca experiență arhitecturală cred că se ridică la nivelul Muzeului Mercedes.

În ultima dimineață, am dat o fugă de vreo 8 km în oraș, vizitând puncte de belvedere, clădirea din beton aparent a biroului blocher partners, turnul metalic Killesbergturn, ansamblul modernist Weissenhof (Le Corbusier, Mies van Der Rohe), școala Werner-Siemens.

Aș mulțumi atât firmei gazdă, cât și organizatorilor BNA. A fost o experiență profesională de care, probabil, n-aș fi avut parte din inițiativă proprie.

"BUCUREȘTII
LUMEA"

O NOUĂ CARTE SEMNATĂ ARH. AUGUSTIN IOAN

Text: Alexandru PANAITESCU

Fotografii: Răzvan HATEA

Imediat după vacanța Sărbătorilor de Iarnă, tradiționalele seri de arhitectură din Calderon 48 și-au reluat șirul cu o „întâmplare” semnificativă pentru nivelul cultural de excepție al acestora, care în 15 ianuarie a fost confirmat de lansarea unui nou volum semnat de arhitectul Augustin Ioan.

Cartea a apărut la sfârșitul anului 2018, la Editura Paideia, și adună sub titlul Bucureștii. Lumea un număr de 51 de mici eseuri, grupate în patru părți, sub un pretext turistico-geografic, formând un pseudo-jurnal de călătorie. De fapt, nu ni se oferă mai ales impresii din voiajele autorului, așa cum înșelător sugerează titlul cărții și al capitolelor sale, ci reflecții despre arhitectură și urbanism formulate

strălucit, prilejuate de drumurile pentru studii sau cele profesionale făcute de Augustin Ioan în bună parte din lume, dovedind încă odată calitățile de teoretician subtil al arhitecturii, susținut de un fin simț al observației.

Chiar dacă reunește articole scrise într-un interval mare de timp, funcție de diferitele călătorii făcute, fiind texte publicate anterior cu diverse prilejuri, cartea ne oferă o viziune unitară despre arhitectură și-n general despre spațiul construit, chiar dacă subiectele sunt risipite aproximativ pe jumătate din mapamond, fiecare caz având o problematică specifică.

Periplul începe firesc din București, căruia i se dedică aproape un sfert din carte, subiectele abordate, unele scrise cu mai mult de un deceniu în urmă, conțin aprecieri care se dovedesc încă

de actualitate. Probabil și funcție de timpul și diversitatea locurilor vizitate, celelalte părți ne oferă comentarii inspirate de numeroase orașe din Statele Unite, acestea alcătuind segmentul cel mai amplu al volumului, dar și din Europa și câteva locuri din Africa, anume Senegal și Maroc.

Lansarea volumului în Calderon 48, chiar dacă s-a desfășurat pe o vreme antipatică de iarnă, a oferit numeroșilor participanți entuziaști ocazia unei seri prietenești și calde, care a fost deschisă cu obișnuita sa jovialitate de doamna Ileana Tureanu, președintele UAR.

Mi-a revenit plăcerea, dar în special onoarea, să prezint volumul, dar mai ales pe autor, arhitect practician cu multe lucrări, având o valoare recunoscută, implicat în primul rând în problematica delicată și atât de controversată

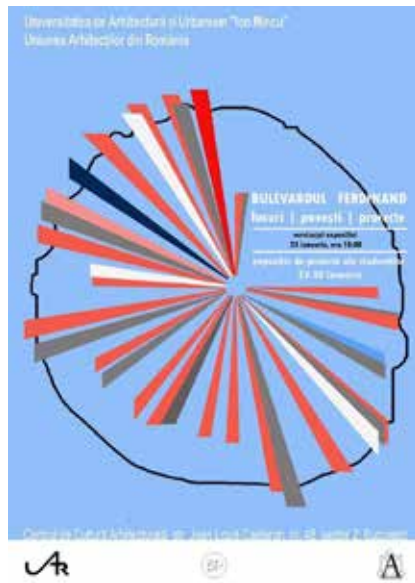

a arhitecturii religioase. La activitatea practică se adaugă contribuțiile didactice ale lui Augustin Ioan, de profesor universitar și apreciat îndrumător de masteranzi și doctoranzi, cu importante contribuții mai ales în explicitarea spațiului sacru, dar și-n analizarea unor aspecte privind arhitectura interbelică sau din perioada comunistă.

Volumul lansat acum se alătură unui șir de alte cărți scrise de Augustin Ioan, dintre care spicuiem: Arhitectura și Puterea, 1992 (scenariul pentru filmul documentar cu același titlu regizat de Nicolae Mărgineanu); Bizanț, după Bizanț, după Bizanț, 2000; Concursuri pentru Catedrala Patriarhală Ortodoxă; Arhitectura sacră, 2008; Arhitectura (supra)realismului socialist, 2012; Arhitectura memoriei, noua frontieră a spațiului sacru, 2013; Temenos, împrejurul spațiului sacru,

2017. În cadrul activității sale editoriale trebuie remarcată inițierea și coordonarea colecției de carte despre arhitectură „Spații Imaginate”, care apare de mult timp la Editura Paideea, grație și înțelegerii directorului său, domnul profesor Ion Bănșoiu. Acesta, prezent și el la întâlnire, a evidențiat mai ales colaborarea îndelungată și rodnică pe care o are cu Augustin Ioan, relatând câteva momente legate de editarea cărții. La aceleași aspecte s-a referit și doamna Eugenia Petre, altă colaboratoare veche a lui Augustin Ioan, redactor experimentat și răbdător al unora din cărțile de arhitectură ale acestuia, dar și ale altor arhitecți.

Ca de-obicei, prezentările se încheie cu partea cea mai agreabilă a discuțiilor făcute „la liber” de către participanți, în timp ce autorul „muncește”, fiind solicitat să dea numeroase autografe.

BULEVARDUL FERDINAND „LOCURI. POVEȘTI. PROIECTE”

Autor: Lorin NICULAE
Curatori: Lorin NICULAE,
Bogdan GUIU

**Vernisajul expoziției la Centrul de
Cultură Arhitecturală
CALDERON 48**

Invitați: Oana Fotache Dubălaru (UB),
Andrei Răzvan Voinea (Studio Zona),
Augustin Ioan (UAUIM), Sorin Gabrea, cadrele
didactice UAUIM care au îndrumat tema la
atelierelor anului 3, profesori, arhitecți,
studenți, public larg.

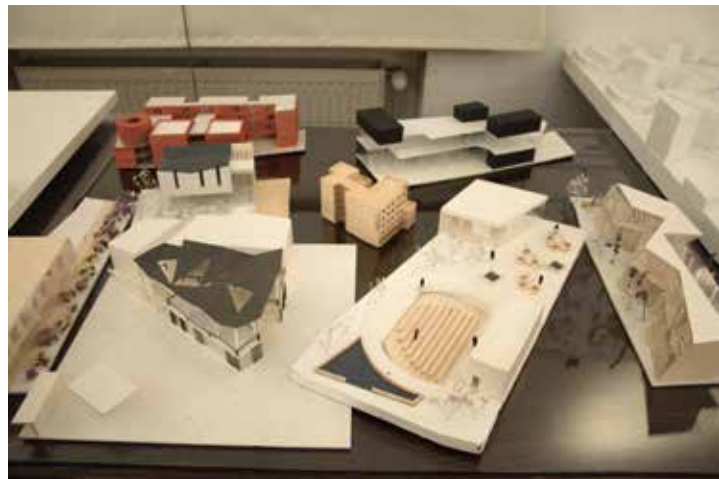
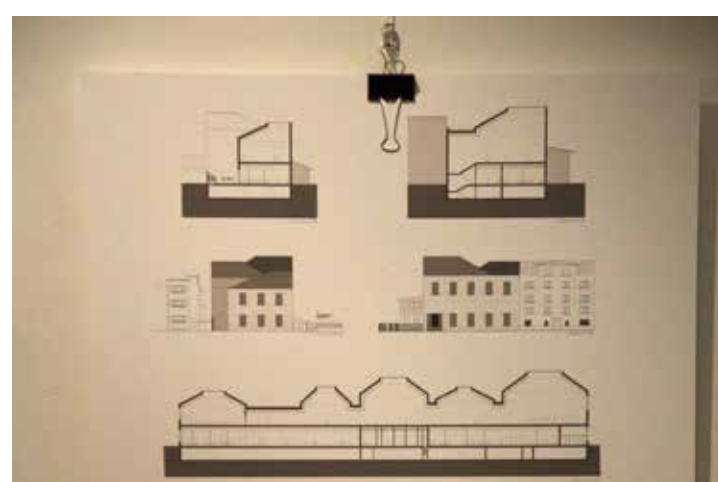
„LOCURI. POVEȘTI. PROIECTE” este o expoziție în care putem vedea cum locurile, cu istoriile și problemele lor, generează proiecte de spații și clădiri publice, capabile să întregescă în mod fericit țesutul urban, prin prisma sensibilității studenților arhitecți ai Universității de Arhitectură și Urbanism „Ion Mincu”.

Vernisajul expoziției a prilejuit o dezbatere despre recuperarea țesutului urban istoric, ca premisă pentru dezvoltarea orașului, la care au participat, alături de arhitecți, invitați din alte domenii de activitate, cum ar fi Litera și Istoria. Ei au încercat să creioneze, prin mijloacele specifice profesiei fiecăruia, răspunsuri la întrebări care însuflețesc dezbaterile legate de viitorul orașului. De ce Bucureștiul are atât de puține spații publice? Este aceasta o consecință a dezvoltării

sale istorice sau este vorba despre absența unei nevoi a populației urbane bucureștene? Poate fi patrimoniul privat existent o sursă pentru recuperarea orașului din punct de vedere public? Ce fel de libertate creatoare are arhitectul care intervine în țesut istoric valoros? Care sunt termenii negocierii între libertatea pozitivă (libertate de voință) și cea negativă (libertate în interiorul unor norme acceptate), în acest context?

Proiectele selectate de cadrele didactice împreună cu studenții anului 3 au demonstrat prin schițe,

planșe și machete, înțelegerea prin proiect a sensului public al arhitecturii, a dimensiunii etice a profesiei și a relațiilor complexe dintre arhitectură și oraș. Explorarea complexității spațiale și a relațiilor dintre spații cu dimensiuni, roluri și semnificații diferite, în interiorul unui ansamblu arhitectural coerent a fost alt obiectiv al temei, menit să-i formeze pe tinerii arhitecți în spiritul inovării responsabile. Viziunea lor cu privire la un oraș cu o dimensiune publică mult consolidată a fost împărtășită direct unui public divers, doritor să înțeleagă viitorul urbei chiar de la cei care îl vor înfăptui.

MASĂ ROTUNDĂ
EXPOZIȚIE

**CASE UNIFAMILIALE DIN POLONIA,
UNGARIA, CEHIA, SLOVACIA
(GRUPUL DE LA VISEGRÁD)
ȘI ROMÂNIA**

Foto: Răzvan HATEA

Începând cu anul 2008, Uniunea Arhitecților din Ungaria organizează anual expoziția itinerantă Case unifamiliale din Grupul de la Visegrád: Ungaria, Cehia, Slovacia și Polonia. Scopul expoziției itinerante este acela de a prezenta performanțele spirituale din domeniul arhitecturii celor patru țări, cu similitudini în ceea ce privește trecutul, istoria și cultura.

Anul acesta este a XI-a ediție a proiectului. Expoziția realizată în urma colaborării Uniunii Arhitecților din Ungaria (MÉSZ) cu Uniunea Arhitecților din Polonia (SARP), Uniunea Arhitecților din Slovacia (SAS) și Uniunea Arhitecților din Cehia (OA), respectiv Catedra de arhitectură din cadrul Universității Politehnice din Praga, Institutul de Arhitectură din cadrul Universității Politehnice din Kosice și Institutul de Arhitectură din cadrul Universității de Arte Moholy-Nagy din Budapesta, prezintă câte patru clădiri din fiecare țară, reflectând imaginea stării spirituale și fizice actuale a arhitecturii locuinței din țările V4.

Expoziția are și scopul inițierii unui dialog cu tinerii din domeniul arhitecturii, de a prezenta publicului larg și specialiștilor case de locuit de calitate.

Datorită Institutului Cultural Maghiar Balassi, Expoziția a fost prezentată la Uniunea Arhitecților din România (str. J.L. Calderon nr. 48) care a găzduit, pentru al doilea an consecutiv, Masa Rotundă și Expoziția Case unifamiliale din țările V4 și România.

România a prezentat în cadrul expoziției locuințe unifamiliale remarcate în cadrul Bienalei Naționale de Arhitectură 2018.

Masa rotundă l-a avut moderator pe arh. Nicolae Țarălungă - director HIS Romania și au participat dl arh. Borsos András - secretar gen. al Uniunii Arhitecților din Ungaria, arh. Fajcsák Dénes - premiant în acest an la competiția din Ungaria și arh. Istvan Benedek - nominalizat al BNA 2018.

Expoziția a fost vernisată de dna Ileana Tureanu, președintele Uniunii Arhitecților din România.

Atât dezbaterea, cât și expoziția s-au bucurat de succes și interes și s-au încheiat cu invitarea la Budapesta, în toamna acestui an, a Expoziției prezentate de UAR.

VILA DIN LUMINIȘ realizată de arh. **Istvan Benedek** și **Norbert Ravasz** a stârnit un interes deosebit.

„Terenul se află într-o așezare rurală montană, unde gospodăriile sunt răsfirate de-a lungul văilor. Volumul principal orizontal, un relief topografic, este parțial mascat de acoperișul verde ondulat și de fațadele realizate din gabioane, peste care se așază două corpuri de tip șură tradițională pentru a articula, domoli, uriașa masă a gabariturii construit cerut în tema de proiectare, raportat mai ales la casele modeste din gospodăriile locale. Formele și materialele au fost alese pentru a se integra în peisajul deosebit.

Calculul energetic, orientarea clădirii s-au subordonat acestui tablou natural oferit de perspectiva spre nord.

Clădirea este realizată din materiale de construcții naturale după principii sustenabile, apropiindu-se de standardele de casă pasivă, autonomă.

Fundațiile, planșeul peste sol și taluzurile masive de la extremități s-au construit din beton, structura casei este din cadre de lemn de rășinoase umplute cu cărămizi nestructurale din lut neras, parțial acoperiș terasă pe grinzi din lemn înclinate învelită cu strat vegetal semi-intensiv din răsaduri locale, iar parțial acoperiș șarpantă din lemn cu înveliș din șindrila de lemn. S-au folosit plăci OSB 4 fără formaldehide, plăci fibrolemnoase de densitate medie, permeabile la vapori, termoizolații din baloturi de paie și celuloză la pereți, plăci fibrolemnoase la pardoseli și celuloză la acoperiș, tencuieli interioare pe

bază de var, tencuieli lucioase pe bază de var hidraulic, rezistente la apă în grupurile sanitare. Pardoseala din beton șlefuit mecanic și umplutura din lut din pereți (inclusiv la etaj) reprezintă o masă termică consistentă în clădirea din lemn. În exterior baloturile de paie compactate sunt acoperite cu tencuială de lut multistrat și un înveliș de protecție (neexistând streșină) din pietre așezate în gabioane prinse de scheletul din lemn al peretelui. Corpul etajului a primit un înveliș din scânduri cu suprafață arsă (tehnica japoneză Shouji Sugi Ban de a proteja materialul lemnos).

Versantul sudic al șarpantei este acoperit aproape integral cu panouri solare fotovoltaice care împreună cu sistemul de stocare cu baterii satisface în proporție de 90% necesarul de energie al clădirii. Casa nu este total autonomă, existând un bransament la rețeaua de electricitate pentru siguranță în zilele foarte reci și înnoțate. Încălzirea prin pardoseală a spațiilor și prepararea apei calde menajere se realizează cu o pompă de căldură sol/apă. Pentru irigații automatizate se captează apa pluvială într-un recipient îngropat în dâmbul artificial.

Provocarea cea mai mare pentru noi a fost de a experimenta cu materiale și tehnici alternative de construcție și de a integra elementele tradiționale cu cele moderne pentru niște clienți exigenți care nu renunță la confortul cotidian însă recunosc importanța și investesc în soluții verzi, sustenabile”.

RECUPERAREA
REPERELOR

SPICUIND DIN „AMINTIRILE”
ARHITECTULUI TIBERIU RICCI

Foto: Răzvan HATEA

În dorința de a Recupera Reperele arhitecturii naționale, am avut șansa evocării unei personalități de frunte, dar pe nedrept uitată, a arhitecturii românești – Arhitectul Tiberiu RICCI (1913 – 2000) plecat din țară în 1977. Fiul domniei sale, Mario Ricci a transpus, într-un volum de Memorii/Amintiri, cele 24 de casete imprimate de arhitectul Tiberiu Ricci, în ultimii ani ai vieții. Cu ocazia editării celei de-a doua ediții a cărții, s-a organizat în Calderon nu numai o întâlnire cu familia arhitectului dar și o expoziție de desene inedite realizate în carioca de dl. Arh. Tiberiu Ricci – pasiune și talent necunoscut publicului dar și apropiaților, până la această dată. Puțini mai știu, astăzi, că arhitectul Ricci este autorul construcțiilor marilor instituții media – Radiodifuziunea Română, Televiziunea Națională, Sala Palatului și alte construcții de vârf tehnologic. Cartea ne face cunoscută povestea lor, pregătirea autorilor, documentările care le-au precedat. Puțini mai pot crede, astăzi, că în anii 70, arhitectul șef al Bucureștiului era una dintre gazdele șefilor de stat care veneau să viziteze România, Richard Nixon, Șahul Iranului sau Fidel Castro, cărora le explica strategia de dezvoltare a orașului, politica construcției de locuințe, etc.

SPICUIND DIN „AMINTIRI”
ale arhitectului Tiberiu Ricci

Fratele meu mai mare, Mihai, urmas de deja toate cursurile la Arhitectură în noul local din strada Biserica Enei, în construcția realizată de arhitectul Grigore Cerchez. Școala de Arhitectură își începuse activitatea pe strada Brezoianu, cam în fața ziarului „Universul”, sediul mare. Din ce-mi povesteau arhitecții când lucram la Horia Creangă, îmi amintesc cum soarta l-a împins pe Creangă să termine facultatea la Beaux Arts la Paris. Fusese un scandal mare cu Stelian Popescu, directorul ziarului „Universul.” Horia Creangă,

student pe atunci la Școala de Arhitectură, a desenat un crap mare pe care a scris „Popeștele” și l-a lipit pe vitrina care dădea spre strada Brezoianu, vis à vis de sediul ziarului „Universul.” Stelian Popescu a intervenit la rectorul Ștefan Burcuș, care l-a obligat pe Creangă să plece din facultate. Ajuns la Paris, și-a luat acolo diploma, împreună cu fratele lui mai mare. Mai târziu, fratele mai mare al lui Horia Creangă a avut un accident de mașină, în care a decedat. Era într-o excursie cu arhitecta Delavrancea-Gibory, care se afla lângă el în mașină; ea a scăpat. De atunci Horia Creangă, nu se mai urca în vreo mașină particulară, decât cu mici excepții; câteodată mergea cu Bubi Georgescu.

El înțelegea să meargă numai cu taxiul, considerând că șoferii de taxi sunt cei mai buni șoferi, și cu ei nu i se poate întâmpla nimic. Pentru că am vorbit despre Horia Creangă, îmi permit aici o mică digresiune: Pentru Horia Creangă am lucrat la un concurs pentru Opera Română, care urma să fie situată pe terenul din piața Brătianu, azi piața Universității. Asta se întâmpla înainte de război. La el lucrau pe atunci: Nicolae Nedelescu și fratele lui, „Bătrânul marinar”, cum îi spuneam noi, apoi Nicolae Petrașincu, fratele meu Mihai și Haralambie Georgescu, „Bubi” cum îi spuneam noi, mâna dreaptă a lui Horia Creangă. Horia Creangă, avea pe atunci și funcția de arhitect șef al Direcției de Arhitectură și Sistemizare a Capitalei. Primar general era generalul Dombrowschi, un mare personaj, ca să zic așa. Horia Creangă era deja celebru pentru lucrările mari ce le avusese și pentru arhitectura lui modernă: Halele Obor, fabrica și blocul Malaxa, cinematograful Aro, hotelul Aro din Brașov și multe construcții de locuințe. El era un om foarte organizat, generos și comod în sensul bun al cuvântului. Lucra toată ziua, uneori până noaptea. Dimineața, avea tabietul lui și se „încălzea” pe la nouă, zece, când se ducea la Primărie, la serviciu. Generalul Dombrowschi, care era un pasionat al cailor de curse, se scula la patru, cinci, dimineața, iar la ora șase se ducea la antrenamentul cailor pe Hipodrom, la Băneasa sau la Floreasca, așa că de abia pe la orele șapte, șapte și jumătate intra în primărie, înaintea funcționarilor. Uneori era foarte enervat, căci pe Creangă nu-l găsea decât o oră, două, mai târziu.

Într-o zi, l-a chemat pe Creangă și i-a spus că dorește să lucreze cu el, dar dorește să fie informat în ziua următoare la orele opt dimineața, cel târziu. Creangă, țin minte, a venit pe seară în atelier și ne-a spus: --„Fraților, am pățit-o. Măine la opt dimineața trebuie să fiu la primărie. Cum nu mă pot scula la ora aceasta, prefer să mergem să ne distrăm noaptea asta, după ce terminați lucrul, și eu, apoi, mă duc la primărie, iar voi vă duceți să vă culcați.”

Zis și făcut. Pe la zece noaptea ne-am dus la Carul cu Bere, unde mergeam de obicei, după lucru. Mai târziu am continuat la barul Melody, în subsolul blocului Aro, iar dimineața pe la cinci, am plecat cu toții cu mașinile în pădurea Băneasa, ca să ascultăm privighetorile. Asta era plăcerea lui cea mai mare. Pe la șase jumătate el s-a dus la primărie, iar noi ne-am dus să ne culcăm. A doua zi ne-a povestit cum s-au petrecut lucrurile. S-a dus la primărie, în drum și-a cumpărat ziarul de dimineață, și-a aprins celebra lui țigară de foi și s-a așezat într-un fotoliu în cabinetul primarului. Ca de obicei primarul a sosit pe la șapte jumătate și i-a spus portarului: --„Cum vine Creangă să-l poțesteți la mine în cabinet.” Portarul a rămas fără glas și nu i-a spus nimic, decât: --„Să trăiți domnule primar.” Când a intrat în cabinet și l-a găsit pe Creangă fumând țigara de foi, a rămas fără voce. A discutat repede ce a avut de discutat, i-a reproșat că i-a umplut cabinetul de fum, și de atunci nu l-a mai chemat niciodată de dimineață.

CUVÂNT ÎNAINTE

În mai puțin de două luni, se vor împlini cinci ani de când aceste „AMINTIRI” au văzut lumina zilei pentru prima oară. Se împlinesc 100 de ani de la nașterea tatălui meu.

După a doua ediție, din anul 2018, editată cu sprijinul UAR, cei interesați vor avea la dispoziție o nouă apariție însoțită de prefața scrisă de prof. dr. arh. Romeo Belea, căruia îi mulțumesc și pe această cale.

După moartea timpurie a mamei mele, Yvonne, survenită pe neașteptate în 1986, tatăl meu a căutat refugiu în diverse activități, mai ales lectură, corespondența cu prietenii, călătoriile la familia noastră din Franța, desen și pictură, dar, în special, aceste „amintiri” vorbite pe un dictafon și imprimate pe casete. Ele reprezintă cel mai frumos cadou pe care ni l-a lăsat. Nu este vorba numai de amintirile propriu-zise, de multe ori hazlii, alteori chiar triste, care reușesc să păstreze vie viața unei persoane dragi, ci de faptul că sunt vorbite chiar de el. Cu vocea lui vioaie sau uneori mai tristă, închizând ochii și ascultând, aveam senzația că Tata se află în aceeași încăpere. O prezență uimitoare!

Cu toate că Tata a avut inițial un plan, stabilit cronologic, în realitate aceste „amintiri” se succed în mod spontan, cu multe digresiuni în legătură cu persoane sau fapte care s-au petrecut mai târziu în timp; sau amintiri care revin la timpul copilăriei, al studenției, reîntâlniri cu foști colegi de școală, de facultate sau de serviciu. Am încercat, păstrând însă consensul general, să adun în câteva capitole, grupul de amintiri privind tinerețea, facultatea, activitatea profesională și viața de familie.

Apreciez că amintirile privind copilăria, liceul și facultatea reprezintă aproape o jumătate din conținutul acestui text, restul putând fi împărțit cam în părți egale între viața de familie, amintiri din viața profesională și cadrul uman și politic în care acestea s-au desfășurat. Mărturisesc că am avut rețineri să înmânez casetele pe care se află vorbite aceste amintiri direct unei edituri și am preferat să transpun tot conținutul lor într-un program de prelucrare a textului. Cu această ocazie, am avut și posibilitatea să verific anumite nume, în marea lor majoritate mie deja cunoscute, precum și anumite evenimente și fapte, care apar pe parcursul acestor amintiri, toate datele destul de precis de Tatăl meu. Cu greu mi-aș fi putut închipui că, la o vârstă destul de înaintată, Tata mai posedă încă o memorie de invidiat. Parcurgând această etapă, a intervenit pasiunea și o oarecare ambiție, care m-au îndemnat să continui această activitate interesantă până la rezultatul final pe care mi-l propusesem: realizarea unui număr limitat de exemplare pentru membrii familiei noastre și pentru un cerc restrâns de buni prieteni.

Am adăugat textului unele fotografii și documente din arhiva tatălui meu, plasate în concordanță cu textul respectiv. Din zecile de desene, schițe și icoane pictate de Tatăl meu în acești ani, am ales câteva, care îmi plac în mod deosebit, pe care le-am adăugat la scară redusă acestui text. De asemenea, am considerat util să adaug câteva note explicative, un arbore genealogic din anul 2000, iar la sfârșitul cărții, o scurtă biografie. Aceasta a fost modesta mea contribuție la păstrarea vie a memoriei Tatălui meu și a familiei noastre.

**Mario Nicolae Ricci
Mettmann, februarie 2019**

Foto: Răzvan HATEA

TOMA OLTEANU EXPOZIȚIE DE ACUARELĂ

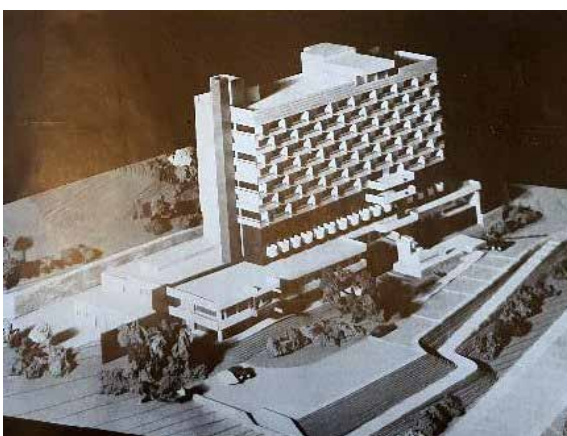
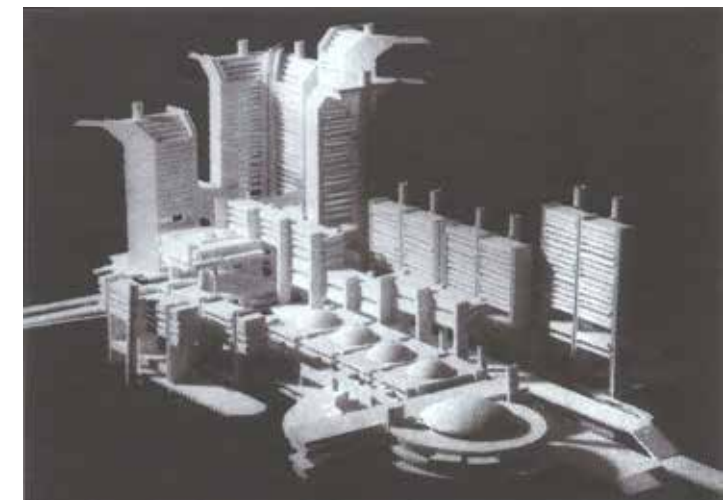

Toma Olteanu, arhitect profesionist și om de cultură, a făcut proiectare de arhitectură și a avut o carieră didactică desfășurată cu vocație și pasiune. Toma Olteanu a absolvit Institutul de Arhitectură „Ion Mincu” în 1959. De atunci și până la plecarea sa din această lume, activitatea didactică în cadrul învățământului de arhitectură a reprezentat o parte importantă a vieții sale, având contribuții personale importante în perfecționarea învățământului de arhitectură și adaptarea acestuia la normele europene. Fiind înzestrat cu talent didactic, Toma Olteanu a transmis studenților săi dragostea pentru profesia de arhitect, susținând ideea stimulării interesului și activității studenților pe tot parcursul elaborării proiectelor.

Cercetarea a fost întotdeauna parte integrantă a activităților sale din cadrul institutului sau din cea de arhitect. Pe lângă teza de doctorat cu tema „Revitalizarea zonelor comerciale tradiționale” (1999), Toma Olteanu a participat la studii și proiecte întocmite în cadrul Institutului de Arhitectură: blocuri de locuit în Harghita, studii de amplasament locuințe terasate la Brăila, detaliu urbanism Centru Oradea, Municipiul Sfântul Gheorghe etc.

Dintre proiectele și concursurile la care a participat, în calitate de autor sau coautor, în colectiv, în cadrul unor institute de proiectare amintim: școli, centru comercial, blocuri de locuințe, proiecte de urbanism. Pentru Onești a proiectat un complex școlar profesional, blocuri de locuit P+4, P+10, primul centru comercial al orașului (1965) și magazinul universal (ISCAS - PRODOMUS), detaliu urbanism zona centrală Miercurea Ciuc, Hotel Forum Costinești (I.P. Carpați), PUD extindere Muzeu Antipa, studii pentru Victoria Business Plaza (colaborare BIP) etc.

Toma Olteanu a fost „membru al unei elite memorabile de arhitecți” (Romeo Belea), participând în echipă cu Constantin Dobre, Victor Ivaneș, Radu Tănăsioiu și alți arhitecți la proiecte și concursuri naționale și internaționale. Dintre acestea amintim concursurile naționale: Centru oraș Timișoara - Premiul I; Stațiunea Sovata, Ansamblu ateliere pentru artiști; Piața Teatrului Național Iași; zona centrală Râmnicu Vâlcea; sistematizarea stațiunii Costinești; zona centrală Bistrița, Petroșani; ansamblul pe Calea Victoriei - Premiul II; cartier Titan;

cartier Ploiești; zona centrală Iași. Dintre participările la concursuri internaționale amintim: Centru conferințe, sediile IAEO - UNIDO (Viena), zona centrală a orașului Karlsruhe, Plateau Beaubourg - Centrul cultural Paris, Piața Dante - Genova.
Toma Olteanu a primit Premiul Uniunii Arhitecților din România pentru ansamblul de locuințe și comerț din

Onești. Pentru realizarea unor importante proiecte arhitecturale și urbanistice și a activității sale didactice, Toma Olteanu a fost decorat, în 2003, de către președintele României cu Ordinul Național „Pentru Merit” în grad de Cavaler și în 2010 a fost distins cu medalia Opera Omnia.

ANKA BORGOVAN și loisirul în anii '70

Autor: Gabriela PETRESCU

Anka Borgovan s-a născut într-o veche familie de români din Transilvania, fiind nepoata preotului Trandafir Scorobeț (1883-1967) care, în 1929, a fost președintele primului Congres Bisericesc al Episcopiei Române din SUA și între anii 1945-1967 a fost numit arhiepiscop al Mitropoliei Ardealului.

Arhitecta Anka Borgovan este diplomată a Institutului de Arhitectură „Ion Mincu” din 1958. În 1973 și-a susținut teza de doctorat cu titlul „Arhitectură și loisir”, conducătorul lucrării fiind profesorul arhitect Horia Maicu.

Și-a început activitatea de proiectare în 1958, făcând parte din colectivul de arhitecți care proiecta „Casa de odihnă din stațiunea Eforie”, condus de Cezar Lăzărescu. Din 1960, Anka Borgovan activează ca arhitect la ISCAS, unde proiectează hoteluri și restaurante în cadrul proiectului „Mamaia 10.000 paturi”, realizat în perioada 1960-1961.

Amplul complex, care ocupă cca. 70 ha, a fost înzestrat cu aproape toate dotările unei localități independente: două teatre în aer liber cu câte 1.200 de locuri, complexuri comerciale, cluburi nautice, cazinou, braserii, săli de club. Până în 1961 s-au finalizat 5.000 de locuri de cazare, urmând ca restul să fie finalizate în 1962. Astfel au apărut în Mamaia 3 hoteluri înalte, cu peste 2.700 paturi, 5 hoteluri cu cinci niveluri, cu peste 2.000 de paturi, 4 restaurante, înconjurate de peluze și taluzuri cu flori, alei și bazine de agrement.

Referitor la proiectul „Dotări de plajă la Mamaia”, al cărui autor a fost arhitecta Anka Borgovan, acestea sunt amplasate „într-o legătură nemijlocită promenadă-plajă, micile centre comerciale formează o poartă de acces către mare. Particul grupează într-o compoziție liberă, dezvoltată pe orizontală, cu spărturi pentru perceperea elementului natural dominant - marea - patru volume asemenea, cu sistem constructiv similar, ce cuprind magazine (articole de plajă, bufet de răcoritoare cu posibilitate de serviciu și sus pe portic, fructerie), salvamar, depozit de umbrele de plajă, grup sanitar” (catalog ISCAS).

Restaurantul Flora din Mamaia, autor Anka Borgovan, este rezolvat ca „o mare sală, compartimentată prin panouri decorative și denivelări, cu jardiniere, este așezată pe un rambleu lângă un lac artificial, creând o perspectivă descendentă spre mare”.

După 1968, Anka Borgovan activează la Institutul de Proiectare Carpați, iar în perioada 1970-1984 este șefa colectivului de arhitectură, ocupându-se de lucrări precum Parlamentul din Khartoum - Sudan (1970), extinderea Spitalului ORL Panduri - „Prof. Hociotă”.

portrete de Corneliu Baba

În 1970, Anka Borgovan și colectivul format din arhitecții Petre Carp, Eugen Dobrotă, Victor Fulicea, Al. Popescu-Necșeuși și Constantin Păunescu au participat, la Paris, la concursul internațional „La Civilisation du Loisir”. Proiectul românesc, numit „Delta” a fost nominalizat printre cele mai bune 10 participări. Juriul format din arhitecții Louis Kahn, Le Ricolais, Horia Maicu, P. Macowski, Paul Maymont, J. Prouvé, Heikki Siren, Bruno Zevi, Jean Maheu ș.a. a apreciat proiectul românesc, considerând că răspunde cu îndrăzneală și competență temei propuse și poate concura pentru marele premiu Nombre d’Or.

Într-un interviu apărut în revista „Contemporanul”, nr. 48, vineri 27.11.1970, Anka Borgovan declara:

„... am imaginat un ansamblu de construcții îmbinate și combinate cu natura, pentru ca omul să se destindă cu natura, pentru ca omul să se destindă activ. Am creat, adică, spații cu maxim de confort, apte de a da cetățeanului un nou decor; sunt un fel de locuințe cu multiple posibilități de destindere, dar și de activitate. Zona de lucru, zona rezidențială, zona timpului liber se amestecă în aceeași țesătură a unei naturi grandioase, urbanizată dar neutilată”.

Restaurantul Nunta Zamferei, din Eforie Nord, a fost proiectat de Anka Borgovan în 1972. Prin concepția sa, restaurantul încearcă să creeze atmosfera dobrogeană. Particul este compus în jurul a două curți interioare, care permit comunicarea și participarea la evenimentele ce îi animă viața interioară.

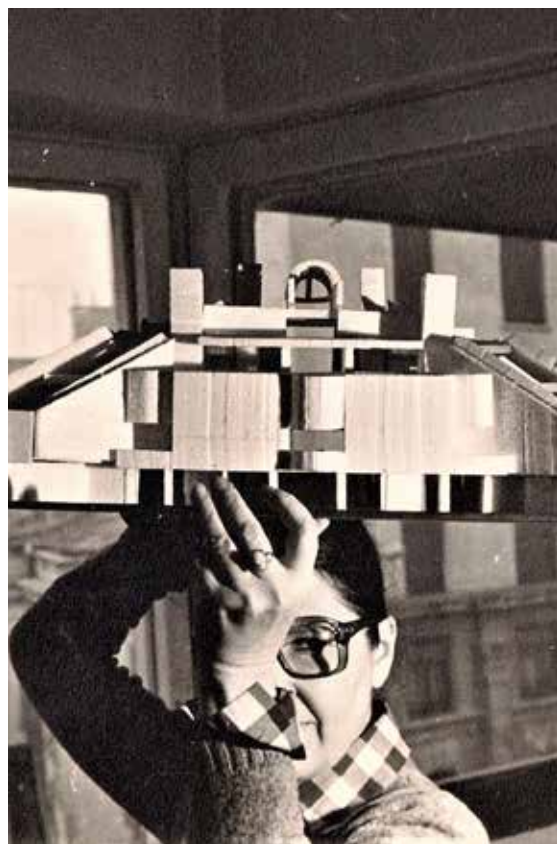
A mai participat la proiectarea unor lucrări precum:
- Casa de oaspeți Lac I și Lac II (1960) București, șef colectiv arh. Cezar Lăzărescu; Casă de oaspeți la Timișul

de Jos (1960); vile în stațiunea Neptun, etapa I (1967); Casa de Cultură din Onești (1968); sala de ședințe în Neptun (1968); restaurante în stațiunea Neptun, etapa a II-a (1970); restaurante și magazine în stațiunea Olimp (1971); Muzeul de Artă Contemporană - Turnu Severin, proiect (1980); Muzeul Național al Științei și Tehnicii, București, Centrul Civic, proiect (1982); Reamenajare Casa Cuza în Centrul ONU pentru Tineret - Calea Victoriei (1983).

În perioada 1971-1979, Anka Borgovan a fost șef lucrări la Catedra de Proiectare de Arhitectură, în cadrul Institutului de Arhitectură „Ion Mincu”, condusă de profesorul Cezar Lăzărescu.

A publicat articole în Revista Arhitectura. În articolul „Loisir” apărut în revista Arhitectura nr. 2/1972, Anka Borgovan opina că: „Timpul liber, timpul rămas disponibil după exercitarea muncii profesionale este un spațiu al dezvoltării umane care eliberează personalitatea de automatismul gândirii și acțiunii cotidiene, permițând o participare socială liberă și responsabilă față de cultură, o atitudine creatoare și inovatoare”.

În perioada 1986-2005 activează ca arhitect în SUA, ocupându-se de proiecte de arhitectură rezidențială în New York și Connecticut, cât și de proiecte de arhitectură de interior, locuințe, clădiri de birouri, sedii de bancă, precum: reședință în Greenwich - Connecticut, 1989; amenajări interioare apartamente New York, 1991; locuință la New Hampton - Long Island, 1994; locuință în Connecticut, 1995; Sediul Băncii Conseco - Indiana, 1998.

„DELTA DUNARII - O AȘEZARE URBANĂ A VIITORULUI”

Neaga Graur - Contemporanul 27 noiembrie 1970

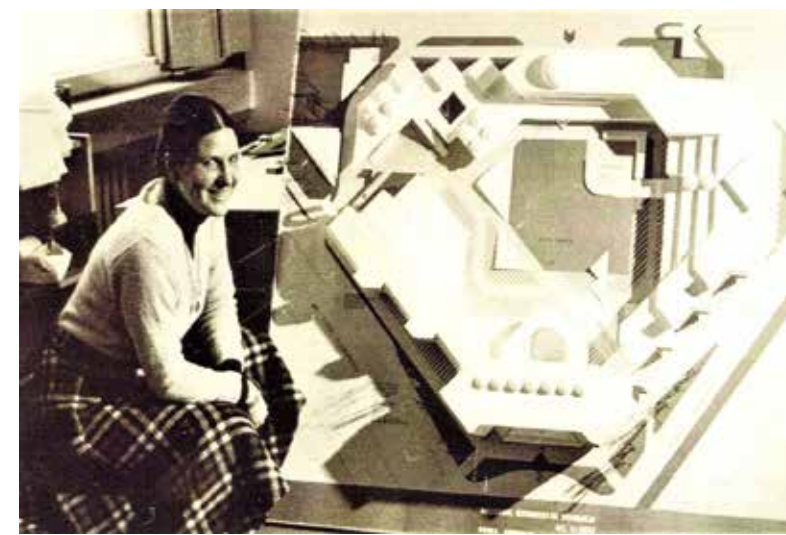
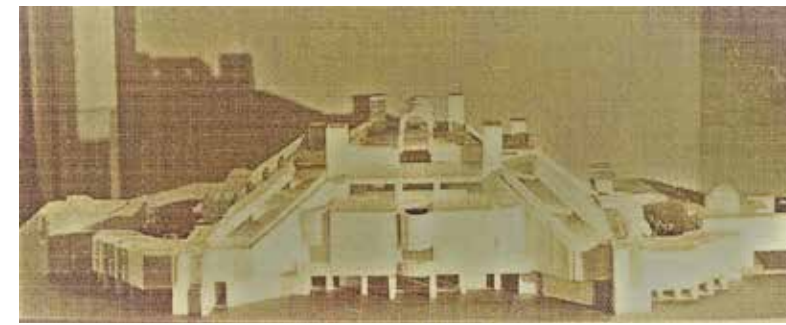
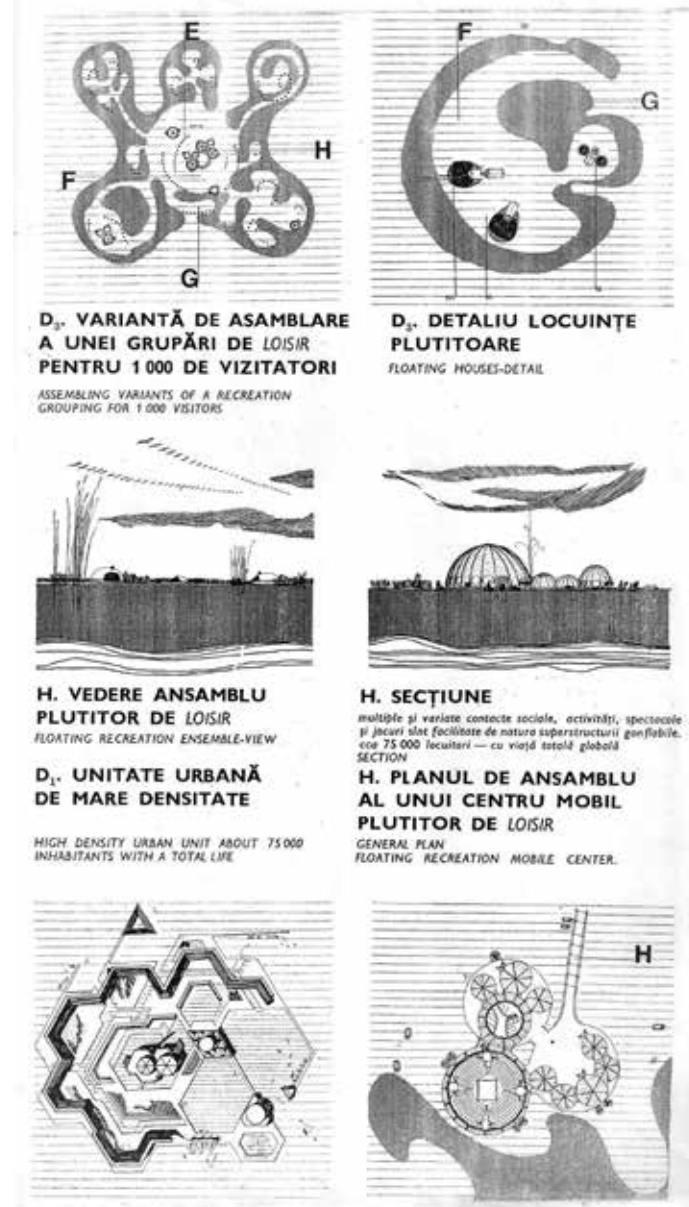
La Paris a avut loc selecția pentru concursul internațional „La Civilisation du Loisir”, organizat de asociația arhitecților „Construction et Humanisme”. Au participat S.U.A., Elveția, Franța, Italia, România, Spania, etc.. Din 120 de proiecte prezentate au fost selectate 15, printre care și „Delta” (o așezare urbană a viitorului), elaborat de arhitecții români Anca Borgovan (a cărei teză de doctorat este chiar loisir-ul), Petre Carp, Eugen Dobrotă, Victor Fulcea, Al. Popescu-Necșești și Constantin Păunescu.

Juriul, format din reprezentanți ai opiniei publice și specialiști de renume mondial (Louis Kahn, Le Ricolais, Horia Maicu, P. Macowski, Paul Maymont, J. Prouvé, Heikki Siren, Bruno Zevi, Jean Maheu ș.a.) a apreciat proiectul românesc, considerând că răspunde cu îndrăzneală și competență temeii propuse și poate concura pentru marele premiu Nombre d’Or.

Proiectul cuprinde o rețea de orașele care desființează noțiunea de oraș propriu-zis. Grupările construite includ ansambluri de mare densitate (150.000 de locuitori la Razelm), alături de unități de viață completă (locuințe, comerț, distracții, loc de muncă etc.) de aproximativ 1000 de locuitori. Asemenea unități vor fi răspândite în tot peisajul Deltei. Întreaga suprafață - apă, grinduri, vegetație, canale, floră și faună - sunt luate în considerare ca elemente constitutive ale unei vieți naturale. Tot aici vor exista industrii nenocive și instalații tehnice ultramoderne, care vor servi așezările. Un creier electronic va fi instalat la Razelm.

Arh. ANCA BORGOVAN: Orașul nostru a fost conceput pentru Delta Dunării. Acolo sunt condiții naturale ideale pentru așezare creată la scara omului în viitor. Având certitudinea că afirmația poetului latin Ennius devine o axiomă a omului modern, („Este mai greu să nu faci nimic, decât să lucrezi”), am imaginat un ansamblu de construcții îmbinate și combinate cu natura, pentru ca omul să se destindă activ. Am creat spații cu maxim confort, apte de a da cetățeanului un nou decor; sunt un fel de locuințe cu multiple posibilități de destindere, dar și de activitate. Zona de lucru, zona rezidențială, zona timpului liber se amestecă în aceeași țesătură a unei naturi grandioase, urbanizată dar neutilată. Locuințele compuse din unități juxtapozabile și transformabile pot evolua odată cu dorința și necesitățile locatarilor. Legăturile dintre locul de muncă și locuință sunt concepute ca niște relaxante prin climatul și ambianța audiovizuală...

Am integrat orașul în natură pentru a-l servi pe om. Un oraș care tinde să elibereze pe om de un anumit număr de constrângeri, oferindu-i perspective și disponibilități ale timpului liber și ale spiritului, la fiecare sfârșit de săptămână. Dar și în fiecare zi, chiar în timpul muncii, omul se poate simți ca în vacanță”.

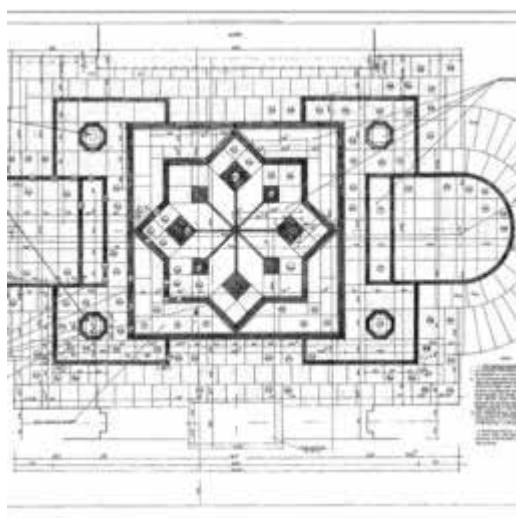

autor: Olimpia SULTANA

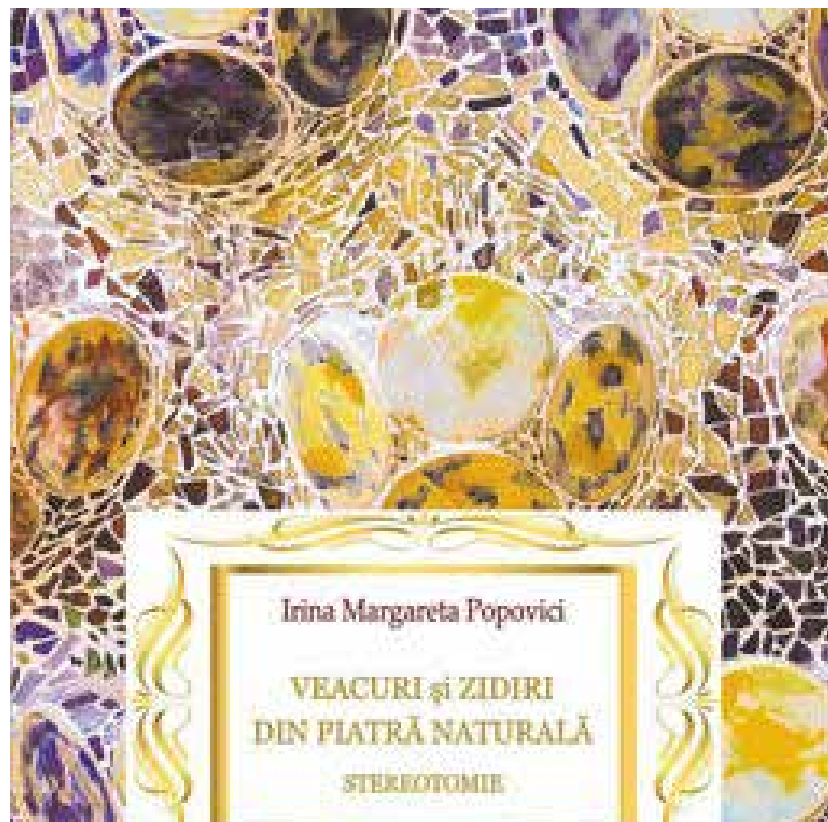
„Dacă ai întreba o cărămidă ce ar dori
ea să fie, ți-ar răspunde:
o boltă.

Uneori solicit betonului să ajute
cărămida, iar ea este bucuroasă.

Chiar și o cărămidă vrea să fie ceva.”
arh. Louis Kahn (1901-1974)

„VEACURI ȘI ZIDIRI DIN PIATRĂ NATURALĂ - STEREOTOMIE” IRINA MARGARETA POPOVICI

Lucrarea doamnei arhitect Irina Popovici - „Veacuri și zidiri din piatră naturală - Stereotomie” - reprezintă crezul de-o viață al autoarei. Ea militează, cu toate armele pe care le deține - experiență, cunoștințe, energie, tenacitate - și, mai ales, cu argumentul unei vieți consacrate înobilării clădirilor prin utilizarea pietrei, pentru redreptarea interesului pentru utilizarea pietrei, marmurei și granitului în construcții.

Piatra înobilează construcțiile, asigurându-le durabilitate și o calitate estetică înălțătoare, regăsită în operele realizate de-a lungul veacurilor.

Doamna Popovici și-a construit cartea ca pe un manual oferit celor care doresc să învețe să utilizeze piatra. Din această perspectivă, lucrarea este primul volum care evocă, pe scurt, capodoperele executate în piatră, marmură sau granit din Europa și din România, prezentând evoluția stilurilor cu dificultățile și realizările de excepție.

Cartea prezintă, pe scurt și pe înțelesul tuturor, „stereotomia” - știința care dezleagă problemele prelucrării și montării pietrei, marmurei și granitului. Stereotomia se bazează pe geometria descriptivă, completată cu calcule matematice, pe de o parte, și,

pe de altă parte, pe simțul artistic și pe clarviziunea specialistului, pentru a găsi soluțiile realizabile, cât mai aproape de performanță.

Aflând aceste date, cititorul - student, meșter sau sculptor - poate fi interesat de o cunoaștere mai profundă (în următorul volum) în aplicarea pietrei pe diferite obiective (pardoseli, pereți, coloane - stâlpi, scări, monumente, obiecte decorative) pentru realizarea unei lucrări de înaltă performanță. Fără a dispune de mijloacele tehnice de astăzi, știința stereotomiei a fost transmisă și perfecționată din tată în fiu, a fost scrisă pe pergament sau hârtie, de arhitecți, matematicieni, sculptori sau meșteri, pentru a nu-și pierde continuitatea. Cunoscute încă din veacuri demult apuse, constructorii din civilizațiile egiptene, grecești, romane, bizantine, renaștentiste au descoperit, perfecționat și aplicat cu măiestrie regulile STEREOTOMIEI, ajungând să le immortalizeze în literatura de specialitate prin cărți și tratate ca: Vitruviu - Despre Arhitectură; Vignola - Regulile celor cinci ordine de arhitectură; Gaspard Monge și Amédée François Frézier - Primele tratate de Stereotomie și multe altele.

Doamna Popovici dă sentimentul că își face datoria de deținător al tainei meșteșugului stereotomiei spre a-l oferi urmașilor, ca temelie. Un tezaur pentru

a asigura progresul, pentru a parcurge o treaptă în evoluția omenirii. Lucrarea nu are pretenția de a fi exhaustivă, permițând completări ulterioare.

Doamna arhitect Irina Popovici este, poate, cel mai complex și complet specialist pe care îl avem în arta și meșteșugul stereotomiei. Are o experiență de peste 60 de ani în domeniu. Din palmaresul său de proiecte realizate amintim: Cazinoul Sinaia (1975), Hotelul Amfiteatru, Monumentul din Parcul Carol (1963-1965 și 1972-1973), Ambasada Română de la Bonn (1983-1985), Pilele podului nou peste Dunăre (1980-1984), Biserica Eroilor Martiri ai Revoluției de lângă cimitirul cu același nume (1993-2001), Palatul Parlamentului etc. Toți cei angajați în marile șantiere știau că doamnei Popovici nu trebuie decât să-i dai o schiță și dânsa o rezolvă mai bine ca oricine.

Acum și-ar dori ca studenții să învețe stereotomie! Ca să-și prezinte cartea, a venit la Iași, la Secțiunea de Publicații a BNA, a alergat pe la edituri, și-a „pledat cauza”, s-a luptat cu morile de vânt... Pentru doamna Popovici, vârsta nu reprezintă niciun fel de problemă, ba, din contră, înseamnă un plus de experiență.

Așteptam următorul volum, stimată Doamnă Popovici!

VETERANA TRABANTISTELOR Irina POPOVICI a abandonat America pentru un Trabant

autor: Olimpia SULTANA

Doamna Popovici este cunoscută drept cea mai longevivă trabantistă din țară. Nu lipsește de la nicio sărbătoare sau raliu cu mașina șugubeață. Partenerul său, Trabantul din care descinde când vine în Calderon, a fost achiziționat în anul 1982.

Noi ne bucurăm când o vedem pentru că optimismul său se transmite, modestia sa impresionează, simțul dreptății, cumpătarea sa nu încetează să ne copleșească și demnitatea și verticalitatea sa impun respect.

Pentru alții, pasiunea pentru mașini se manifestă prin dorința de a participa la competiții, în calitate de concurenți sau ca simpli spectatori. La Irina Popovici este iubirea de-o viață.

Doamna arhitect a devenit veterana trabantistelor, cel puțin așa figurează în listele Clubului Trabantiștilor TRABI RARA AVIS. Conduce aceeași mașină din 1982 - de când are permis de conducere - și nimic nu a reușit să-i schimbe opțiunea.

„Atunci când ai o pasiune, trebuie să îți investești toate eforturile în ea, pentru că numai așa poți fi fericit”. Acum e mândră de mașina ei și își amintește cu drag cum a cumpărat-o. „Aveam o prietenă în Statele Unite și mă invitase la ea. Eu am vrut să strâng ceva bani înainte de a mă duce acolo. Adunasem 28.000 de lei pentru America. Numai că, tocmai atunci, au apărut câteva modele de serie Trabant. M-am mai împrumutat de ceva bani și mi-am cumpărat mașina. Nu-mi pare rău: în America mergeam o dată, mașina asta m-a ținut o viață”, spune Irina Popovici.

IMPORTANȚA „SERATELOR DIPLOMELOR”

Seratele au făcut o recapitulare a celor mai bune lucrări de arhitectură și/sau design de interior realizate în anul 2017. Diplome remarcabile, premiate sau nu la diverse concursuri de specialitate, și-au făcut loc în cadrul expoziției organizate la sediul UAR și au fost apreciate de un public format din profesori-îndrumători, studenți la Arhitectură, dar și amatori ai artelor frumoase.

Calitatea principală a acestor Serate o constituie, în mod indubitabil, crearea unei oportunități pentru studenții la Arhitectură de a intra în contact, într-un cadru elegant și elitist, cu cele mai bune și apreciate proiecte ale colegilor lor mai mari, viitori membri ai breslei arhitecților.

Autor: Alexandra FLOREA

Foto: Răzvan HATEA

SERATA
DIPLOMELOR

Autor: Iulia MUNTEANU

CONVERSIA UNOR CARIERE PĂRĂSITE DIN CASERTA ÎN MUZEUL PIETREI

O carieră de piatră dezvăluie simultan procesul propriei sale creații, intervenția omului și a mașinii. A fost o vreme când erau nucleul de dezvoltare a multor orașe, astăzi au rămas părăsite, enclave în care timpul s-a oprit. O carieră este produsul reziduu al unei industrii, spațiul vid generat de ceea ce a fost luat.

În regiunea Caserta, din sudul Italiei, din cca. 300 de cariere, numai 15 funcționează legal. Cele ilegale devin loc de descărcare a deșeurilor toxice, provenite din toate țările Europei. Un adevărat dezastru ecologic. Tema propune intervenția într-un astfel de sit.

Zona de intervenție se află într-o zonă deluroasă a orașului situată de-a lungul unei străzi cu valoare istorică, pe teritoriul unei foste zone de excavări, format dintr-un grup de două cariere de pietriș despărțite de o zonă neexcavată.

Continuând seria obiectivelor cu valoare turistică și culturală, programul propus este cel al unui muzeu, în care relația dintre exponate, spațiile arhitecturale și elemente naturale este gândită astfel încât să stimuleze senzorial întreg spectrul uman. Efectele de lumină-umbră, sunet, texturi, vibrații, apă, elemente vegetale, toate vor conlucra pentru materializarea intenției.

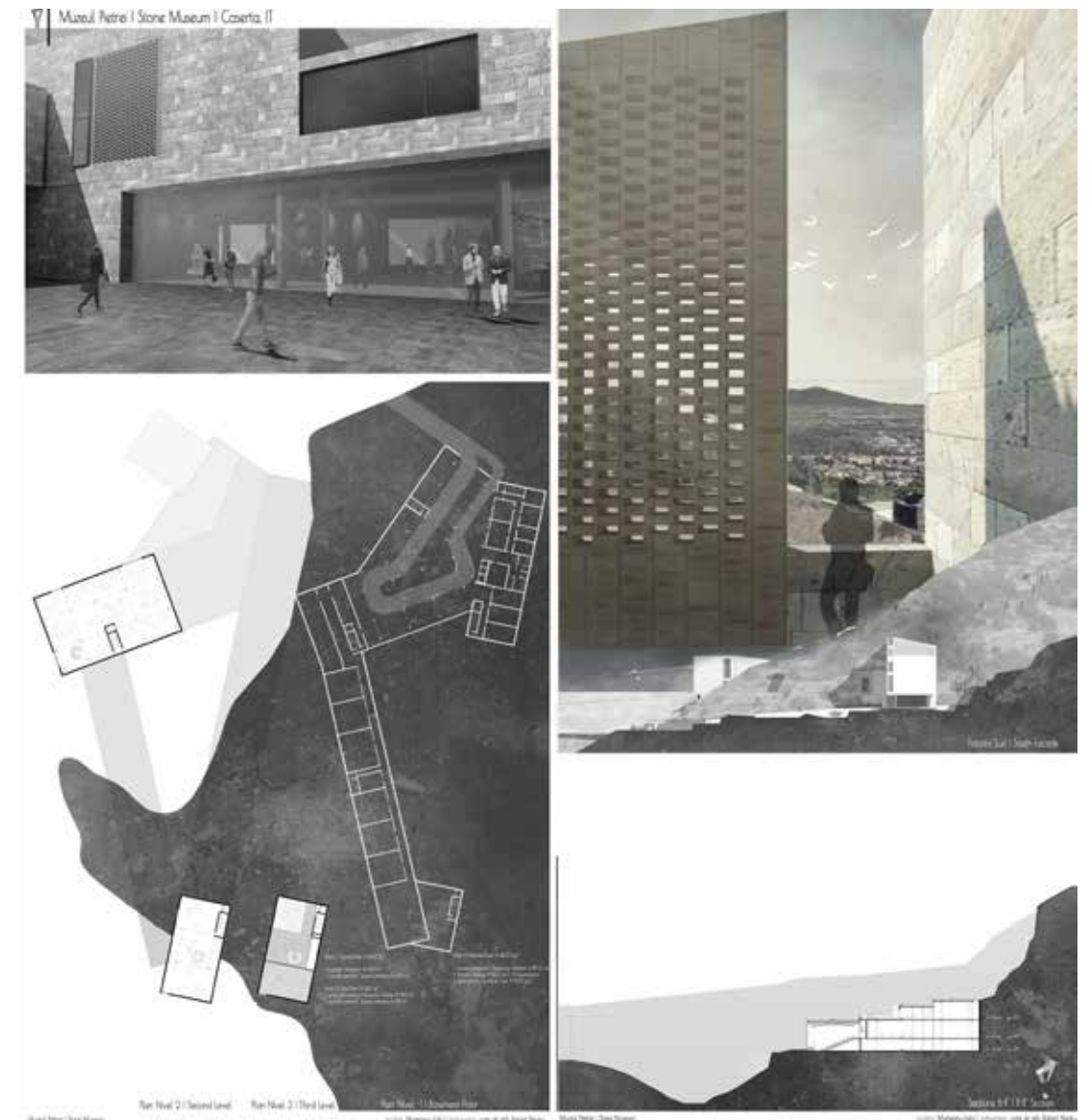
Omul este invitat să cunoască, să reflecteze la trecut, prezent și scenarii de viitor. Poziția sitului, cadrul natural, priveliștea asupra orașului, vecinătatea cu nucleul vechi al orașului devin senzații în sine, instrumente pentru creația spațiilor muzeului.

Muzeul se va desfășura pe direcția a două axe principale, una verticală - subteran-suprateran și una orizontală, care va porni de pe platoul carierelor și se va ancora în relief.

Pentru a păstra istoria locului și a pune în atenție problema carierelor abandonate din regiune, muzeul va avea o parte care tratează tematica relicvelor rămase în urma excavărilor din oraș.

Zona verde majoră, care va cuprinde teritoriul carierei din sud, va beneficia de o „vindecare ambientală”, o amenajare peisagistică și va deveni o extindere a muzeului, pentru spații de meditație, instalații, land-art etc.

Muzeul cuprinde spații de acces - foaier, casă de bilete, punct de

informare, garderobă, grupuri sanitare, spații de expunere permanentă/temporară, pe două niveluri, auditoriu, spațiu dedicat muzeului de relicve, săli pentru workshopuri și bibliotecă tematică, o cafenea, spații administrative, spații de conservare, depozitare (laborator foto-video, ateliere de întreținere, conservare, restaurare, spații de depozitare), spații tehnice și de întreținere.

SERATA
DIPLOMELOR

CENTRU CULTURAL ÎN MOARĂ, PE STRADA FATA PORTULUI, BRĂILA

Grija pentru conservarea și capitalizarea optimă a resurselor culturale indică gradul de interes al unei societăți față de propria cultură.

Crearea de muzee tehnice în România, prin conversia unor situri industriale în atracții culturale pentru turiști este o formă de a scoate capital din fostele regiuni industriale a căror economie este în declin. Cu cât este mai lungă perioada în care un oraș a avut o industrie dominantă, acea industrie a devenit un simbol și chiar mai mult, s-a identificat cu imaginea culturală a orașului.

Amprenta lăsată de activitățile industriale asupra țesutului urban este greu de îndepărtat chiar și după întreruperea acestor activități.

Este necesar procesul de conversie a facilităților industriale abandonate în România pentru a se asigura prelungirea existenței clădirilor (în special a celor clasate în lista monumentelor istorice), servind astfel ca o alternativă la distrugerea patrimoniului industrial.

Conversia trebuie să ia în calcul și factorul economic, pentru a genera profit. Regenerarea urbană este menită să evite deteriorarea clădirilor industriale și să lanseze măsuri ce le pot transforma în spații culturale, cu scopul de a expune bunuri din patrimoniul tehnic și industrial.

În 1896, Panait Violatos a inițiat cel mai ambițios proiect din industria românească a morăritului - „Fabrica de faină Panait Violatos”. Cu un capital de 20 de milioane de lei aur, 100 de angajați și 700 de vagoane de cereale procesate anual, aceasta era cea mai mare moară din Brăila și din întreaga țară. Moara a fost amplasată în apropierea pieței din partea sudică a ansamblului docurilor din port, în Str. Fata Portului, la nr. 1. A fost construită fără aprobarea consilierilor primăriei, încălcând legea sanitară ce interzicea amplasarea morilor cu aburi pe malul Dunării. În construcția morii s-a apelat la serviciile lui Anghel Saligny, coordonatorul lucrărilor din docurile de la Brăila și Galați. Clădirea morii a fost una dintre primele din România în care s-a folosit betonul armat.

Lucrarea mea propune amenajare și conversia ansamblului morii - în suprafață de circa 7.000 mp, care cuprinde corpul perpendicular pe malul Dunării (P+5+M), corpul paralel cu malul Dunării (P+5+M), corpul adiacent din urmă (P+1) și coșul de fum 70 m înălțime - în centru multifuncțional.

Intervențiile propun amenajarea spațiilor în concordanță cu destinația propusă (săli de conferințe, sală multifuncțională, săli de expoziții, sală de fitness, ateliere, restaurant, cazare) și crearea unor legături între corpurile ansamblului, prin pasarele.

Elena DAVID - absolventă a Facultății de Arhitectură de Interior, din cadrul Universității de Arhitectură și Urbanism „Ion Mincu” în anul 2017

Sunt pasionată din copilărie de artă în toate formele ei, pictură, arhitectură, design. Astăzi, fiecare proiect reprezintă, pentru mine, o provocare. Prin fiecare proiect, arhitectul de interior are sarcina de a oferi un design profesional și flexibilitate. Provocarea constă în transpunerea ideilor mele, prin studierea spațiului și stabilirea dimensiunilor acestui spațiu, într-un mod ergonomic și eficient. Toate aceste aspecte trebuie să aibă ca rezultat un design care oferă confort beneficiarului, pentru ca el să-l poată utiliza în mod concret. De asemenea, acest spațiu trebuie să reflecte personalitatea proprietarului prin piesele proiectate și amenajarea în ansamblu a spațiului. Doresc întotdeauna să propun un dialog al contrastelor: texturi, materiale, finisaje, cromatică, totul pentru a crea o atmosferă caldă, un punct gravitațional în jurul căruia să se poată desfășura activitățile zilnice.

Vizez o lume sustenabilă și o legătură strânsă cu ecosistemele naturii, în care tehnologia și societatea sunt implicate psihologic și ecologic. Materialele utilizate în proiectele noastre, ale arhitecților de interior, pot conecta omul cu mediul înconjurător și pot contribui la o abordare mai responsabilă a mediului. „Arhitectura nu este o afacere inspirațională, este procedura rațională de a face, cu sensibilitate și speranță, lucrurile frumoase” (Harry Seidler).

Autor: Elena DAVID

SERATA
DIPLOMELOR

DE CE ARHITECTURĂ ÎN SCOP SOCIAL?

„Iar cine are bogăția lumii acesteia și se uită la fratele său care este în nevoie și își închide inima față de el, cum rămâne în acela dragostea lui Dumnezeu? Fiii mei, să nu iubim cu vorba, numai din gură, ci cu fapta și adevărul.” (I Ioan, 3:17-8)

Plecând de la acest fragment, putem susține ideologia proiectelor concepute cu scopuri sociale, putem susține că arhitectura este făcută de identități cu nevoi, pentru alte identități cu alte nevoi sau, așa cum spunea Aldo van Eyck¹, „de noi, pentru noi”, și putem crede că odată cu educarea eului și, implicit, al societății putem reuși într-o comunitate participativă să realizăm proiecte care nu sunt nici egoiste și nici încadrate în categoriile „junkspaces”².

Arhitectura cu scop social împreună cu economia circulară sau cea socială își propun proiecte care să ajute, să răspundă nevoilor celor aflați în impas, în incapacitatea de a se ajuta singuri sau de a își rezolva anumite probleme. Astfel de proiecte reușesc să își atingă scopul în momentul în care comunitatea realizează motivația lor și se implică voluntar în realizarea acestora. Este nevoie de implicarea fiecăruia dintre noi pentru a ajuta la realizarea unui proiect bazat pe o ideologie morală și care denotă respect egal pentru fiecare participant al societății.

Trăim în secolul vitezei, în care tehnologia s-a dezvoltat într-un ritm atât de alert, încât viața cotidiană este într-o continuă interdependență cu dispozitive de ordin electronic, ritmul de viață din ce în ce mai grăbit, cererile din ce în ce mai mari. Încercăm să acoperim toate aceste solicitări, venite fie din partea locului de muncă, fie din sectorul educațional sau social, însă de multe ori pare că răspundem lipsit de esență și plini de superficialitate.

Arhitectura în scop social nu este nici lipsită de esență și nici superficială. Ea s-a născut prin însăși necesitatea ei, prin punerea nevoilor ce au venit dinspre societate în plan principal, prin identitatea fiecăruia dintre noi într-un mod cât mai flexibil și mai facil, astfel încât să creeze medii primitoare pentru fiecare individ, indiferent de partea care îl face deosebit. Putem spune, așadar, că arhitectura în scop social este ea însăși deosebită prin natura și scopurile sale.

Lucrarea își propune tratarea în mod succint a etapelor pe care le generează proiectarea cu scop social, prin trecerea în revistă a fiecărui factor participant la proces, fie că este de ordin moral sau financiar, plecând de la un istoric al ideologiilor lansate încă de la începutul anilor 1900, în zona europeană. Nu sunt tratate, în această structură, acea parte de grupuri defavorizate care țin de zonele cele mai vulnerabile, cu cote alarmate, precum foametea și seceta din anumite părți ale globului sau războaiele civile cu un număr înfricoșător de decese, întrucât acestea din urmă necesită o atenție aparte.

Se dezvoltă așadar o lucrare, bazată pe analize și cercetări, ce are ca țintă grupurile vulnerabile din zona europeană, ce ridică probleme de integrare în societate și accesibilitate, fie pentru domenii primordiale precum educația și cultura sau chiar probleme de accesibilitate citadină, având ca scop conștientizarea și educarea societății în această privință, încercarea de a îi implica în spiritul civic, către activități de voluntariat și, de ce nu, caritabile.

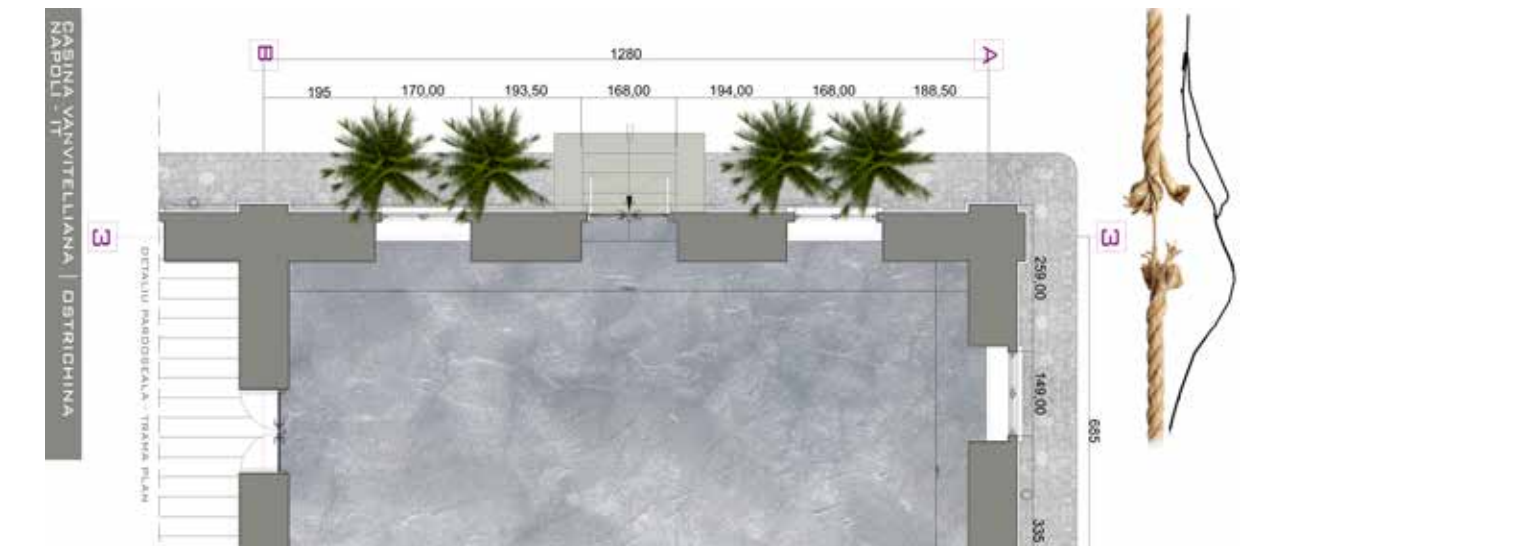
Am prezentat pe parcursul lucrării, mentalitățile reformatoare în ceea ce privește domeniul social, pornind de la începutul anilor 1900, când nevoia societății își făcea tot mai simțită vocea. Un secol mai târziu, aceste probleme și-ar putea găsi soluții dacă ar exista forța de muncă suficientă încât să le pună în scenariu pentru fiecare comunitate vulnerabilă în parte. Sectorul grupurilor defavorizate este încă, din păcate, atât de mare și diversificat, încât domeniul arhitecturii ce proiectează cu scop social, sau chiar și planurile economice dezvoltate în această nișă, nu sunt încă suficient de puternice încât să acopere și să includă toate necesitățile societății. O atenție aparte este oferită grupurilor vulnerabile ale societății ce fac referire la toxicomani, întrucât această tulburare de multe ori nu este dependentă în mod direct de probleme de ordin financiar și/sau social, însă în momentul de maturitate al dependenței, aceasta se extinde în toate sectoarele vieții unui individ, de cele mai multe ori ducând chiar la deces. Am ales acest subiect pornind de la naivitatea adolescenților ce încă nu sunt suficient de maturi în a-și decide viitorul și aleg astfel de situații, din care majoritatea nu reușesc să găsească varianta de eliberare.

În cele ce urmează, este prezentat succint, capitol cu capitol, ce înseamnă arhitectura în scop social și ce reprezintă grupurile vulnerabile pentru societate.

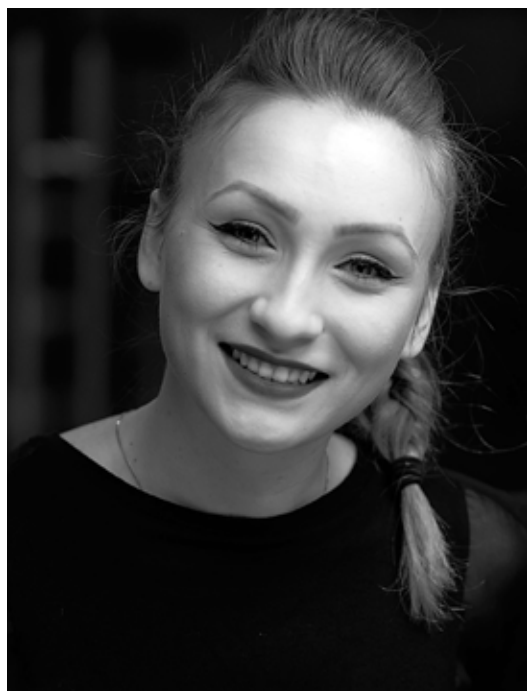
NOTE

1 Architect olandez, 1918-1999.

2 Termen explicat în „Glosar”.

Autor: Mihaela GHIMPU

SERATA
DIPLOMELOR

 Autor: Alexandru Adrian
NICULESCU

GALERIILE BLANDUZIEI

Proiectul este implantat în inima Bucureștiului, epicentrul academic, cultural, social și financiar al Capitalei. Situl ales aparține insulei urbane delimitate de străzile Doamnei, Academiei, Ion Ghica și Piața Universității, amplasamentul fostelor Galerii Blanduziei.

Alegerea acestui sit a fost dictată de percepția subiectivă a conflictului estetic și funcțional evidențiat în această zonă. În primul rând, această insulă se află la joncțiunea axei Calea Victoriei cu axa Bulevardului Regina Elisabeta, respectiv axa Bulevardului I. C. Brătianu și linia de demarcație a Centrului Vechi, Strada Doamnei, o zonă cu un deosebit impact vizual și funcțional.

Elementul central din trecutul insulei urbane îl constituia Galeria Blanduziei, formată din mici centre comerciale înfloritoare, spații de recreere și socializare, care cuprindea și Fântâna Blanduziei și Grădina Blanduziei, cu spectacolele sale de teatru și de operetă. Din toate acestea, precum și din Cinematografului Doina, cu proiecțiile sale în aer liber, nu au mai rămas decât consemnări și fotografii, toate dispărând după instalarea comunismului, odată cu atmosfera Bucureștiului burghez, cochet și plin de viață.

În prezent, specificul de ocupare locală a spațiului este unul predominant instituțional, cu reprezentări ale funcției comerciale, regăsind aici sedii ale unor instituții bancare, birouri notariale, farmacii, anticariate, izolat - sedii administrative ale unor firme, în contrast cu lanțuri de restaurante tip fast-food și mici afaceri de tip patiserie.

Spațiul public este intens tranzitat, dar se remarcă faptul că pietonii nu dezvoltă o relație activă cu spațiul, nu interacționează în mod conștient și par grăbiți să traverseze acest spațiu, fără niciun atașament. În situația de față, este evident faptul că aspectul și funcțiunile actuale nu trezesc niciun interes particular trecătorului.

Propunerea constă într-un demers de regenerare urbană, prin care se urmărește revalorificarea Galeriilor Blanduziei, prin implantarea în centrul Capitalei a unui edificiu mixt, multifuncțional, ce are potențialul de a atrage o infuzie de capital financiar, uman și cultural. Complexul ar găzdui spații comerciale, birouri și sedii societare, spații destinate desfășurării activităților

culturale și recreative, precum și un număr redus de locuințe. Prin aplicarea procesului de gentrificare, această zonă va prospera, va satisface nevoile sociale și culturale și va deveni ceva mai mult decât un coridor de tranziție între Universitate și Centrul Vechi. Din punct de vedere arhitectural și urbanistic, un principiu de bază al scenariului îl constituie interstițialitatea. Plecând de la o insulă marcată de un trecut verde, cu grădinile în aer liber, cafenele, berăriile și cinematografe cu proiecții în aer liber, precum și o rețea de ganguri, curți interioare și pasaje, se va propune o reinterpretare a acestora, pentru a asigura un flux confortabil de circulație, dar și crearea unui

cadru propice socializării și recreerii. Atingând o zonă atât de sensibilă a Capitalei, cu o densitate considerabilă a clădirilor monument, unde inclusiv vecinătățile capătă cel puțin valoare istorică și cu o vizibilitate maximă, sinceritatea și respectul devin instrumentele de bază. Orice intervenție contemporană nu se poate limita la a copia cu exactitate trecutul, pentru că nu ar putea reconstitui ceea ce era propriu unei epoci. A fi sincer înseamnă să fii autentic, să nu încerci să mimezi printr-o clădire nouă trecutul, în absența conținutului său indisolubil legat de contextul istoric și social.

Autor: Diana CÎRDEIU

UN CREZ LA ÎNCEPUT DE DRUM

Diana CÎRDEIU - absolventă a Facultății de Arhitectură de Interior, din cadrul Universității de Arhitectură și Urbanism „Ion Mincu” în anul 2017

Din momentul în care am intrat în Facultatea de Arhitectură mi-am propus ca întregul meu parcurs să fie unul ascendent, iar pasiunea și spiritul creativ să fie completate de cunoștințele necesare pentru a deveni un arhitect de interior desăvârșit. În postura de absolventă nu vreau să grăbesc procesul de învățare, ci să urc, treaptă cu treaptă, până în vârful piramidei.

Comparând visele din facultate, de a deveni cel mai faimos arhitect din lume, cu situația actuală (oarecum ancorată în realitate), vreau să subliniez că îmi doresc să fiu stăpână pe deciziile mele și să nu fac niciun fel de compromis în practicarea acestei profesii. Atât pe termen scurt, cât și pe termen lung, îmi propun să îmi folosesc toate abilitățile dobândite și imaginația pentru a crea pentru oameni, a-i face fericiți și a-i mulțumi.

Arhitectura este ceea ce fac cu multă pasiune și nu știu dacă aș putea face altceva cu același interes și implicare. Aș vrea în viața aceasta să îi încurajez pe acei tineri care vor să urmeze „calea” arhitecturii, pentru că de cele mai multe ori aceștia sunt descurajați, dar trebuie menționat că nu există succes fără greutate și eșec.

În concluzie, pot afirma că doar atunci când îți urmezi cu dăruire și hotărâre visele, ele vor deveni realitate, iar eu abia aștept să mi le îndeplinesc pe ale mele.

Autor: Irina ZAMFIRESCU

„SUNT IRINA ZAMFIRESCU ȘI SUNT ARHITECT DE INTERIOR”

Irina ZAMFIRESCU - absolventă a Facultății de Arhitectură de Interior, din cadrul Universității de Arhitectură și Urbanism „Ion Mincu” 2017

Pasiunea pentru Arhitectura de Interior a început în primul an universitar, un lucru neprevăzut deoarece mi-am dorit, inițial, să urmez arhitectura generală, „sora mai mare” a facultății mele. Am învățat că viața îți poate oferi, uneori, un traseu diferit de cel pe care ți-l dorești inițial, numai pentru a te ajuta să te descoperi mai bine.

„Sunt Irina Zamfirescu și sunt arhitect de Interior” - o titulatură nouă pentru mine. Am absolvit Facultatea de Arhitectură de Interior din cadrul Universității „Ion Mincu” în vara anului 2017 și de atunci profesiez cu plăcere și pasiune.

Ca student, în prima parte a facultății am dus o luptă de adaptare cu ceea ce mi se părea nou, ciudat, greu, nedrept sau neclar. M-am îndrăgostit treptat de fiecare însușire pe care „Interiorul” - așa cum i se mai spune facultății mele - m-a ajutat să o descopăr.

Tema lucrării mele de diplomă a fost la fel de neprevăzută și revelatoare ca prima experiență a studenției. Am ales reamenajarea Teatrului de Comedie din București, unul dintre spațiile mele de suflet, ce îmbină multe dintre pasiunile descoperite de-a lungul celor 5 ani de facultate, cum ar fi arta, jocul, scenografia și culoarea.

Acum, la început de carieră, doresc ca, prin creațiile mele, să pot ajuta și inspira oamenii, fiind la rândul meu fericită să am alături colaboratori cu care rezonăm atât profesional, cât și spiritual, care mă ajută să transform acest vis în realitate.

Mi-ar plăcea să ajung să lucrez la cât mai multe proiecte „verzi”, folosind materiale naturale, cu suprafețe și obiecte de mobilier realizate din materiale reciclate sau reinterpretate, creând o unitate cu mediul înconjurător, evitând consumul în exces ce caracterizează din păcate epoca în care trăim.

Rămân recunoscătoare și mulțumesc profesorilor, colegilor și familiei pentru susținerea pe care am avut-o de-a lungul facultății și aștept cu entuziasm provocările viitoare.

NICOLAE LUPU (1905-1985) - REPREZENTAREA ARHITECTURII PRIN DESEN

Autor: Nicolae LASCU

Desenele intrate de curând în patrimoniul Uniunii Arhitecților din România, au fost realizate de una dintre personalitățile arhitecturii noastre, din păcate, prea puțin cunoscută.

Nicolae Lupu s-a născut la Bacău, în anul 1905, iar în 1929 a absolvit cursurile Școlii Superioare de Arhitectură din București. La scurt timp a obținut o bursă din partea Comisiunii Monumentelor Istorice pentru un stagiu de doi ani, 1933-1935, la Școala Română de la Roma, actuala Accademia di Romania a Roma și, în continuare, cu o altă bursă, la Școala Maurice Testard de la Paris.

Importanța stagiului roman a fost decisivă pentru întreaga sa carieră profesională, cât și pentru ceilalți arhitecți care, alături de istorici, filologi, arheologi și artiști, și-au desăvârșit formarea la Roma. Trebuie amintit că personalități de marcă ale arhitecturii noastre, precum Grigore Ionescu, Ștefan Balș, Horia Teodoru, Emanoil Costescu, Richard Bordenache, Nicolae Cucu și alții, toți beneficiari ai burselor la Roma, au devenit, în anii și deceniile următoare, autorități de referință pentru istoria arhitecturii și pentru restaurarea monumentelor noastre. Conform regulilor stabilite de Vasile Pârvan, încă de la înființarea Școlii, fiecare bursier trebuia să-și aleagă o temă de studiu pe care s-o încheie la terminarea stagiului. Lucrarea de cercetare aleasă de Nicolae Lupu, referitoare la

un monument roman din apropierea Romei - La Villa di Sette Bassi sulla Via Latina - a fost publicat în 1937 în anuarul Școlii Române de la Roma, Epfemeris Dacoromana. Macheta reconstituirii acestei vile antice, lucrare foarte apreciată de specialiștii italieni, a fost expusă în cadrul expoziției „Mostra Augustea della Romanita” de la Roma (1937), una din cele mai importante expoziții organizate în perioada mussoliniană pentru a celebra romanitatea Italiei contemporane.

La întoarcerea în țară, a debutat ca arhitect al Primăriei orașului natal, continuând cu lucrări personale (diverse locuințe) sau în colaborare cu Gheorghe Simotta (Muzeul orașului Râmnicu Vâlcea). Între 1937 și 1948 a participat, în cadrul Ministerului Agriculturii și Domeniilor, sub coordonarea lui Nicolae Nenciulescu, la proiectarea Palatului Regal, iar în continuare, după 1948, la amenajarea Pinacotecii, azi

Muzeul Național de Artă al României. Nicolae Lupu a avut o îndelungată și foarte apreciată carieră didactică în cadrul Institutului de Arhitectură „Ion Mincu”. A fost numit asistent, în urma unui concurs, în 1944 și, în continuare, a urcat pe toate treptele ierarhiei didactice, până la cea de profesor universitar, în anul 1959. Între 1953 și 1959 a fost directorul Institutului de Arhitectură „Ion Mincu”, iar în continuare, până la pensionare (1972), a fost șeful Catedrei Bazele Proiectării. Fire discretă, reținută, de solidă cultură clasică, a fost un dascăl înnăscut, apropiat cu naturalețe de studenți, dar și foarte exigent.

În paralel a avut una dintre cele mai interesante și variate activități publicistice de la noi. Pe de o parte, tribut natural al formării sale intelectuale în Italia, a publicat și comentat celebrul tratat al lui Vignola - Reguli ale celor cinci ordine de arhitectură de Giacomo Barozzi da Vignola, Ed.

Meridiane, București, 1965, precum și un volum sintetic asupra vieții și operei lui Brunelleschi, Ed. Tehnică, 1983. Aceștia li se alătură diferite studii necesare activității didactice, referitoare la elementele de arhitectură clasică, la palatele renascentiste din Italia etc. Pe de altă parte, la fel de importantă este și activitatea publicistică referitoare la arhitectura din România. Diferite articole sau studii confirmă interesul cu totul deosebit al lui Nicolae Lupu pentru o istorie a arhitecturii (totuși) puțin cunoscută. Este demn de semnalat faptul că, în anii '70, în care Radu Patrulius publica seria de articole asupra arhitecturii moderne din România și dezvolta portretele lui G. M. Cantacuzino, Haralamb Georgescu, Roger Bolomey etc., Nicolae Lupu elabora serioase studii (publicate, apoi, în revista Arhitectura) despre câțiva dintre profesorii săi - Grigore Cerchez (publicat în 1970), George Sterian (1974) și Nicolae Nenciulescu (1975). Aceste studii sunt de referință și astăzi, după mai bine de 40 de ani, pentru activitatea celor trei importanți arhitecți ai noștri din prima jumătate a secolului al XX-lea.

Reprezentarea arhitecturii prin desen a fost una din constantele personalității lui Nicolae Lupu. Talentul, mâna sigură și observația fină a arhitectului au însoțit mereu cariera sa, direcție care subliniază sensibilitatea și știința

de sintetizare a formei prin desen, utilizând cu multă abilitate diferite tehnici de reprezentare (guașă, cărbune, tuș în peniță, acuarelă). Unul din cele mai relevante exemple este atenția cu care, în timpul stagiului roman din anii '30, a studiat reprezentările de pe Columna lui Traian. Aceste desene au fost expuse într-o amplă expoziție, organizată la IAIM în anul 1976, intitulată Contribuții la cunoașterea arhitecturii dacice reprezentată în reliefulurile Coloanei lui Traian și forme arhitecturale ale locuinței țăranilor de la începutul secolului 2 pe teritoriul Daciei. Cele două volume, conținând câteva zeci de desene originale, se află la Biblioteca UAUIM.

Desenele aflate acum în pinacoteca UAR (câteva dintre ele fiind expuse anterior, probabil, în cadrul unei expoziții personale) sunt din trei etape ale carierei și vieții lui Nicolae Lupu. Unul, exprimat cu multă forță, prin culori puternice, armonioase, este un peisaj din Pompei, realizat, cu siguranță, în anii 1930. Cele mai multe aparțin anilor 1950-1960, redând cu siguranță trăsăturile esențiale ale unor monumente din România. În fine, alte câteva, realizate la sfârșitul anilor 1960 și începutul anilor 1970, devin mai esențializate, deseori doar sugestii, surprinse fugitiv, poate schițe premergătoare ale unor lucrări ulterioare care nu au mai fost făcute.

Octav Doicescu văzut de Marcel Iancu

**Extrase din studiul istoric pentru
 CLUB NAUTIC
 din Parcul HERĂSTRĂU
 (Șoseaua Nordului nr. 7-9)
 LMI 2010/ 1572 B-II-m-B-19292,
 întocmit de arh. Ileana TUREANU
 și arh. Doina BUBULETE**

UN CLUB UNICAT PROIECTAT DE OCTAV DOICESCU - O CLĂDIRE ÎN CARE ARHITECTURA TRADIȚIONALĂ INTRA ÎN DIALOG CU ARHITECTURA JAPONEZĂ ȘI CU F. L. WRIGHT.

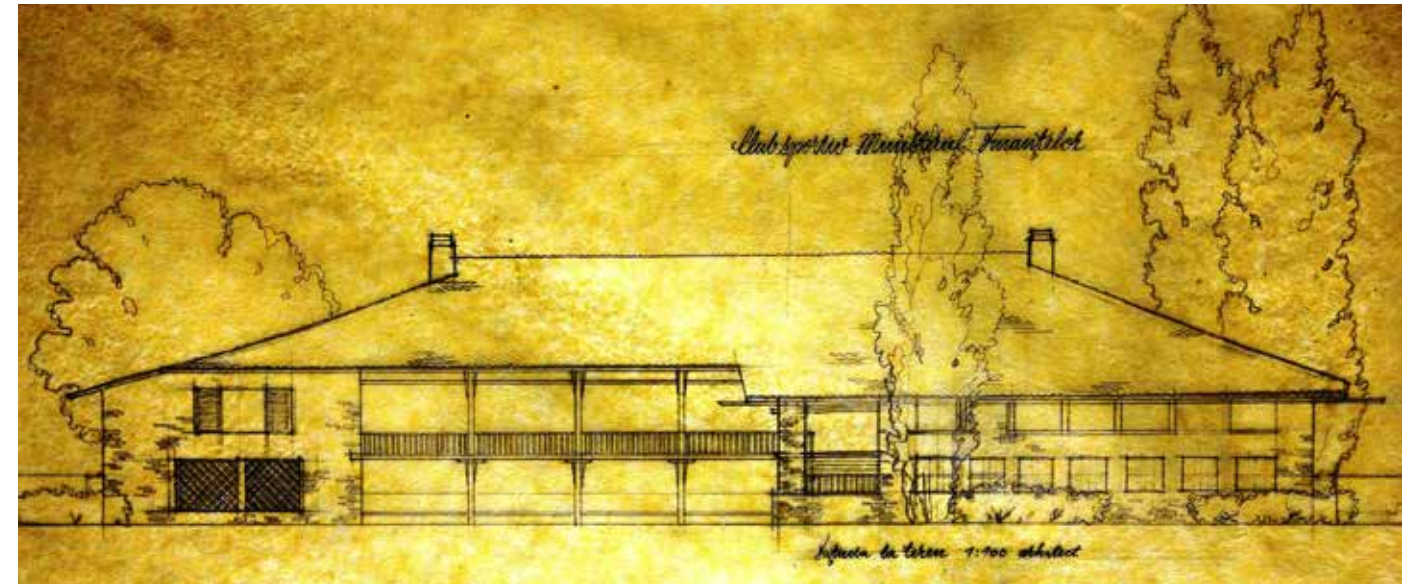
Inițiativa amenajării unui Parc Național în nordul Bucureștiului datează din 1910 și figurează în Planul general de sistematizare al Capitalei, întocmit în 1915, împreună cu alte parcuri socotite necesare pentru igiena și estetica Bucureștiului. Primul Război a „suspendat” realizările urbanistice de anvergură, singura amenajare realizată fiind Country Club-ul, cu terenul de golf și debarcaderul, destinat membrilor corpului diplomatic și străinilor, „embrion” al viitorului parc.

Lucrările la parcul amenajat la vest de Șoseaua Kiseleff, cuprins între Arcul de Triumf și pasajul de cale ferată de lângă Vila Minovici, au fost inițiate în 1929 și au fost accelerate cu ocazia organizării celei de-a doua ediții a Lunii Bucureștilor, în 1936. Evenimentul Luna Bucureștilor s-a desfășurat sub patronajul regelui Carol al II-lea, a durat 30 de zile, a evocat trecutul și a încercat să anticipeze viitorul edilitar al Capitalei, fiind inspirat de manifestările similare ținute în Italia lui Mussolini.

De organizarea expoziției, demonstrație de arhitectură și urbanism, s-a ocupat arhitectul Octav Doicescu. Principalele pavilioane au fost proiectate de colectivul condus de arhitectul Octav Doicescu, care a realizat și clădirile Clubului nautic și Restaurantului Bordei. Traseele principale ale parcului au fost realizate conform proiectului peisagistului Fritz Rebuhn, și zona aferentă Expoziției Satului Românesc a fost inițiată și coordonată de sociologul Dimitrie Gusti.

Pe malul estic al lacului s-a creat o zonă dedicată sporturilor nautice, cu flote de ambarcațiuni. A apărut, astfel, Yachting Club București, înființat în 1931. La est de Yachting Club, pe malul lacului, pe un teren aparținând Ministerului Finanțelor, arhitectului Octav DOICESCU i s-a solicitat amenajarea unui parc sportiv cu dotări complexe: debarcader pentru ambarcațiuni destinate sporturilor nautice, ștrand cu bazin descoperit, plajă, loc de joacă pentru copii, terenuri de tenis, volei, baschet și fotbal, popicărie, teren de tenis acoperit. Dotarea centrală a ansamblului era CLUB NAUTIC, destinat evenimentelor publice și mondene. În anii 1946-1947, arhitectul O. Doicescu a realizat mai multe variante ale proiectului pentru Ansamblul Sportiv, dar proiectul nu s-a mai realizat. Nu s-a construit decât CLUBUL.

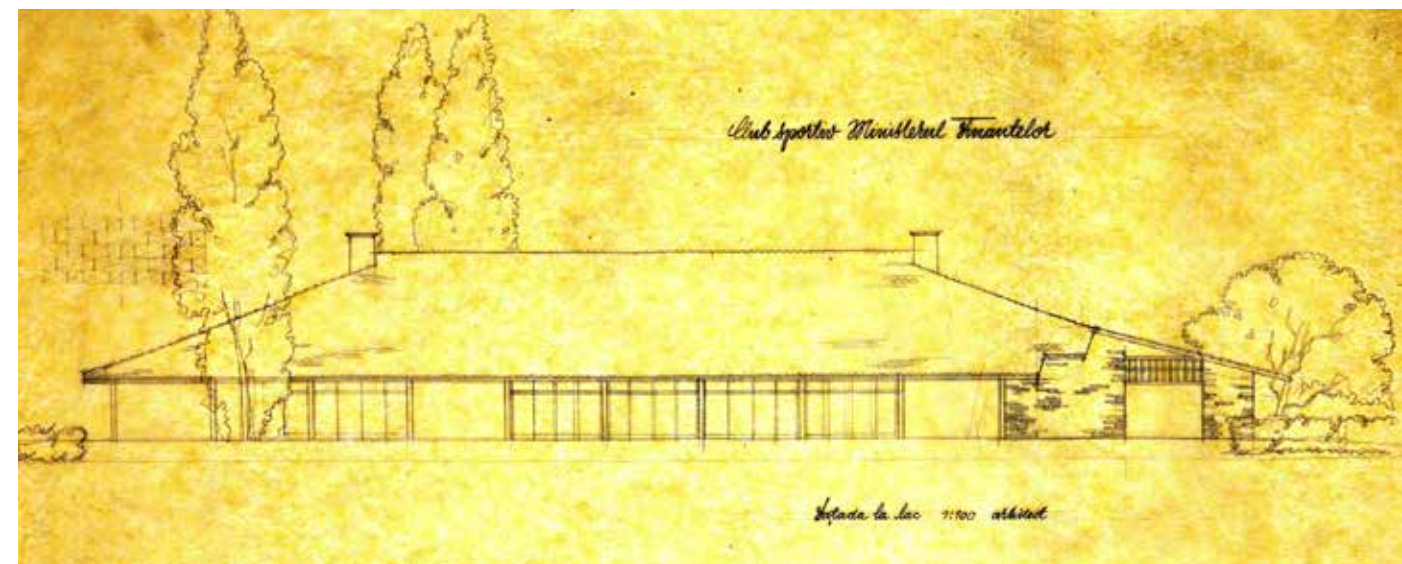
Schimbarea de regim, transformările ce au afectat societatea românească au făcut ca nici construcția Centrului Nautic să nu fie utilizată în scopul pentru care a fost concepută. Clubul nu a funcționat niciodată conform destinației inițiale. Niciodată nu a găzduit manifestări mondene, sportive, festive. CLUBUL NAUTIC a devenit anexa unui club sportiv popular, o serie de spații au căpătat alte destinații și utilizare. Clădirea nu a fost întreținută niciodată corespunzător, a fost exploatată până la distrugere. CLUBUL NAUTIC a utilizat nivelul solului pentru depozitarea și repararea bărcilor. Spațiile destinate „vestiarului domnilor” au devenit depozite, porticele au fost închise și utilizate ca ateliere de reparații. Etajul a fost destinat alimentației publice, a fost amenajat improvizat și speculat discreționar. Dotarea precară, starea de sub-finanțare a cluburilor sportive au făcut ca și această construcție să se degradeze constant, pas cu pas. S-au făcut improvizări și amenajări improprii care au alterat constant clădirea.

FATADA ACCES SOSEAUA NORDULUI SPRE LAC (NORD-EST)
 Schita din arhiva personala Octav DOICESCU

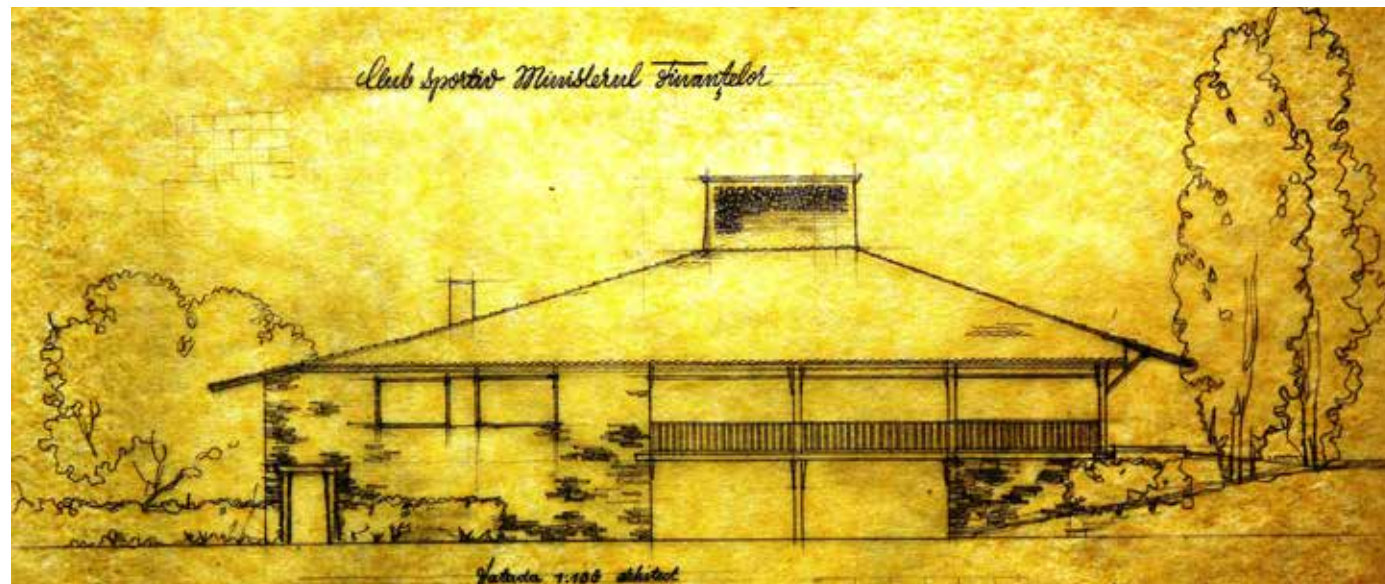
FATADA ACCES SOSEAUA NORDULUI (NORD-EST) - Decembrie 2014

FATADA SPRE LAC (SUD-VEST)
 Schita din arhiva personala Octav DOICESCU

FATADA SPRE LAC (SUD-VEST) – Decembrie 2014

FATADA NORD - VEST
Schita din arhiva personala Octav DOICESCU

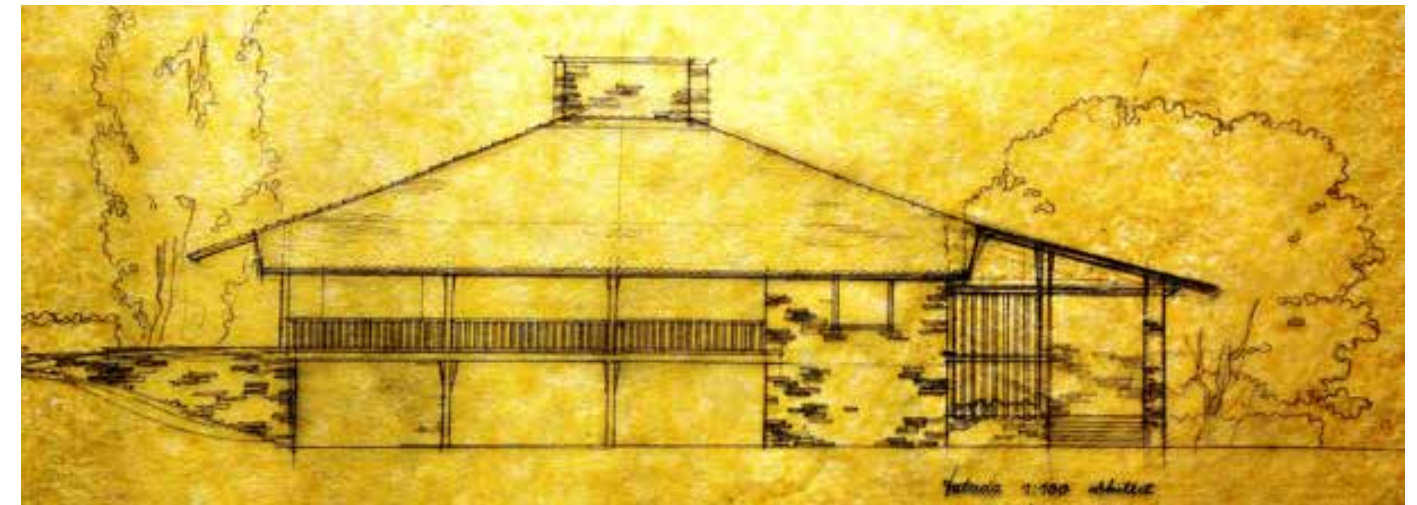

FATADA NORD - VEST - Decembrie 2014

Ca și cum n-ar fi fost de ajuns, calitatea slabă a terenului a contribuit major la degradarea clădirii, la distrugerea plăcii de beton de la nivelul solului și la dislocarea și deformarea zidurilor de sprijin, a teraselor și amenajărilor exterioare. Degradarea s-a accentuat și a culminat cu incendiul de la începutul anilor '90. În final, clădirea a devenit obiectul unor tranzacții imobiliare dubioase și din 1990 nu a mai fost folosită. Probleme juridice au accentuat și ele problemele clădirii, litigiile din justiție nu au permis lucrări de salvare și consolidare a imobilului. Părăsirea a accentuat starea de degradare și distrugere a clădirii. Dar CLUBUL NAUTIC reprezintă o construcție cu o valoare specială în cadrul creației arhitectului Octav Doicescu, o clădire unicat, cu caracter aparte, o tentativă singulară de a combina elementele tradiționale românești cu influențe japoneze, în cadrul tentativelor de a defini un stil caracteristic pentru arhitectura

modernă românească, dezvoltat de arhitectul Octav Doicescu. Nu avem cunoștință despre admirația sa pentru arhitectura japoneză și nici nu cunoaștem izvoarele acestui interes, dar o serie de elemente ale decorației acestei clădiri provine, în mod categoric și fără niciun dubiu, din arsenalul acestei arhitecturi. În cercetările arhivistice și bibliografice efectuate, nu am găsit proiectul autorizat în anul 1945, dar, în arhivele UAR, am descoperit multe schițe și desene, variante de studiu și execuție, realizate pe durata șantierului, de către autor. Construcția are câteva trăsături de interes major, prin unicitatea lor în opera marelui arhitect Octav Doicescu:

- După cercetările noastre, CLUBUL NAUTIC este singura clădire bucureșteană în care se simte tendința de a corobora influența arhitecturii tradiționale românești cu elemente arhitecturale japoneze (precum stâlpii exteriori din lemn geluit, decorația Sălii

FATADA SUD - EST
Schita din arhiva personala Octav DOICESCU

FATADA SUD - EST - Decembrie 2014

Mari, compoziție învăluită cu spații de tranziție între interior și exterior).

- Nu avem cunoștință de alte construcții realizate de Octav Doicescu în care să se simtă influența lui Frank Lloyd Wright (amenajări exterioare cu terase și scări care exploatează și evidențiază curgerea terenului natural, decorația interioară a barului-biblioteca, structura parterului cu stâlpi ciupercă etc.).
- Volumul de o simplitate impresionantă afirmă virtuți ale arhitecturii tradiționale, într-o interpretare originală, într-un echilibru și o stăpânire remarcabile.
- Compoziția, aparent simplă, are un echilibru rafinat și o filozofie aparte.
- Contrapunctul dintre fațadele pline (finisate cu cărămidă aparentă, cu goluri reduse și, uneori, disimulate prin traforuri de cărămidă) și fațadele vibrante (în care porticele, cerdacurile și terasele/ prispelile fac ca lumina și umbra să fie filtrate cu mare rafinament, în diferitele momente ale zilei), creează o clădire plină de surprize.
- Decorația interioară are un caracter unic,

o calitate deosebită, inspirată de arhitectura tradițională, dar și de arhitectura lui F. L. Wright cu a cărei creație autorul a luat contact în SUA, în 1939.

- Filozofia compozițională este „împachetarea” spațiilor principale - vestiarele la nivelul solului și Sala Mare, multifuncțională la nivelul superior - cu spații de tranziție între interior și exterior, de tipul cerdac, portic, terasă, prispă. Un element cu puternică personalitate este și scara principală pe două niveluri, deschisă și acoperită.
- Clădirea se remarcă prin simplitatea volumului, prin proporțiile stăpânite dintre învelitoare și restul volumului, în favoarea învelitorii, prin amplele streșini care dirijează lumina cu rafinament, prin contrastul dintre cărămidă aparentă și plinul dominant al fațadelor, în dialog cu transparența fațadelor luminate prin spații de tranziție.
- Există elemente structurale și decorative ale construcției, cu caracter de unicat: scara deschisă, geometria și expresia plastică a stâlpilor nivelului de la sol, stâlpii din lemn ritmați

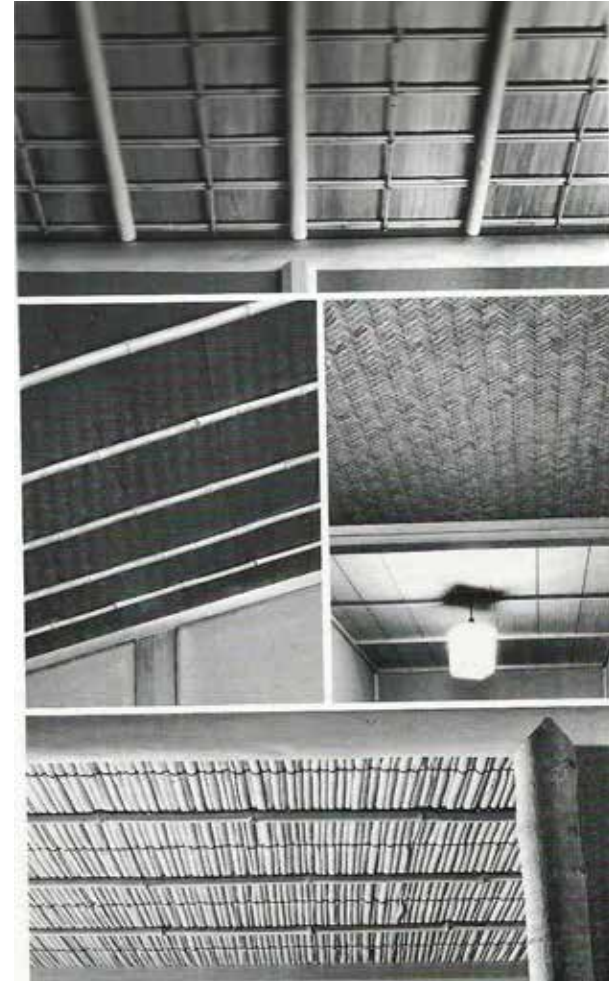
Stalpii (rotunjiți) cu capitel evazat din Parter par inspirați de cei de la Johnson Wax Administration inaugurat de F.L.WRIGHT în 1936

SALA MARE – PLAFON - PANOURI RAFIE

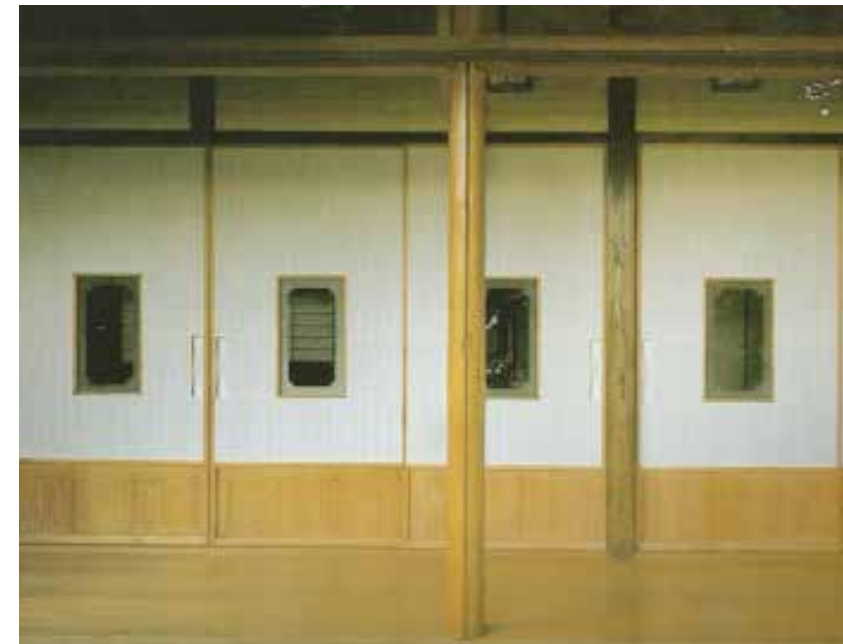
PLAFON - TERASA – ROGOJINA

PLAFOANE JAPONEZE

CERDAC - ASTEREA

Locuinta japoneza + STALPI PERIMETRALI

CLUB NAUTIC – STALPI PERIMETRALI

STRESINI LARGI SI UMBRE AMPLE PE FATADE – O MARE APROPIERE DE DETALIILE JAPONEZE

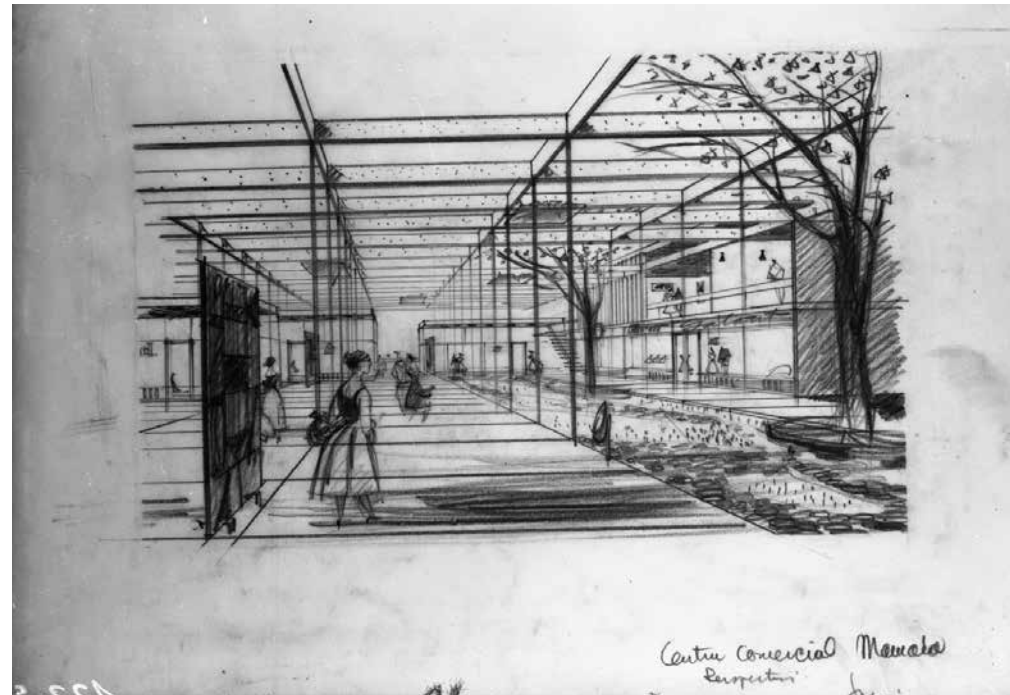
ai etajului, decorația interioară a spațiilor publice ale nivelului superior. Decorația interioară are forță și unicitate, este inspirată de arhitectura japoneză (Sala Mare), de F. L. Wright (bar și vestiar - domni) și de arhitectura tradițională (prispa și cerdacul cu băncuțe înzidite pe contur).

- Plafonul cu panotaje geometrice și proporții rafinate, de tip japonez, prezintă distincție și calități grafice remarcabile. Panourile sunt realizate din rafie, împletituri de lamele/furnir de lemn de brad și rogojini, scânduri denivelate.
- Pardoselile realizate din cărămidă, mozaic, piatră sunt armonizate și expresive.
- Volumul elaborat al Sălii Mari, cu plafonul

supraînălțat și decorat a la japonaise are un rafinement deosebit și un distins nivel de reprezentativitate.

În momentul de față, Clubul Nautic din Parcul Herăstrău se află într-o stare de degradare riscantă. Atât exteriorul, cât și interiorul sunt grav afectate după aproape jumătate de secol de exploatare nepăsătoare și sălbatică și altă aproape jumătate de secol de abandon și nepăsare criminală. Acțiunile naturii și cele ale oamenilor, vandalizările, toate au contribuit în mod egal la distrugerea sistematică a unei construcții de maxim rafinement, cu destin nefericit, inițial, și tragic, la final. Nu a apucat să funcționeze niciodată și a fost sistematic distrusă.

POVEȘTILE „VIZUALE” DIN ARHIVĂ

Centru Comercial Mamaia
Respectiv

Mamaia, Centru Comercial Teatrul de Vară, arh. Solari Grimberg, 1962

Autor: Irina Oana CĂLINESCU

Această scurtă și incompletă trecere în revistă se constituie într-o invitație permanentă adresată tuturor arhitecților de a descoperi subiecte, teme și programe de arhitectură pe site-ul Uniunii Arhitecților unde, în secțiunea <https://arhiva.uniuneaarhitecților.ro>, continuă postările imaginilor scanate și inventariate.

Imagini vechi, fotografiile negative sau diapozitive, își spun povestea lor, povestea fotografiilor și a „obiectului”/„subiectului” immortalizat, dar și a altor mici detalii care însuflețesc și emoționează privitorul.

Fie că este vorba de clădiri, de străzi, piețe, toate imaginile ne poartă în timp, în perioade trecute, pe care nu ne este permis să le uităm, ele fac parte din istoria noastră și vor constitui totdeauna repere.

Fiecare dintre noi descoperă diferite aspecte, unele, firesc, legate de arhitectura perioadei respective, de atmosfera surprinsă, de modă sau detalii ce pot trece neobservate la o parcurgere rapidă.

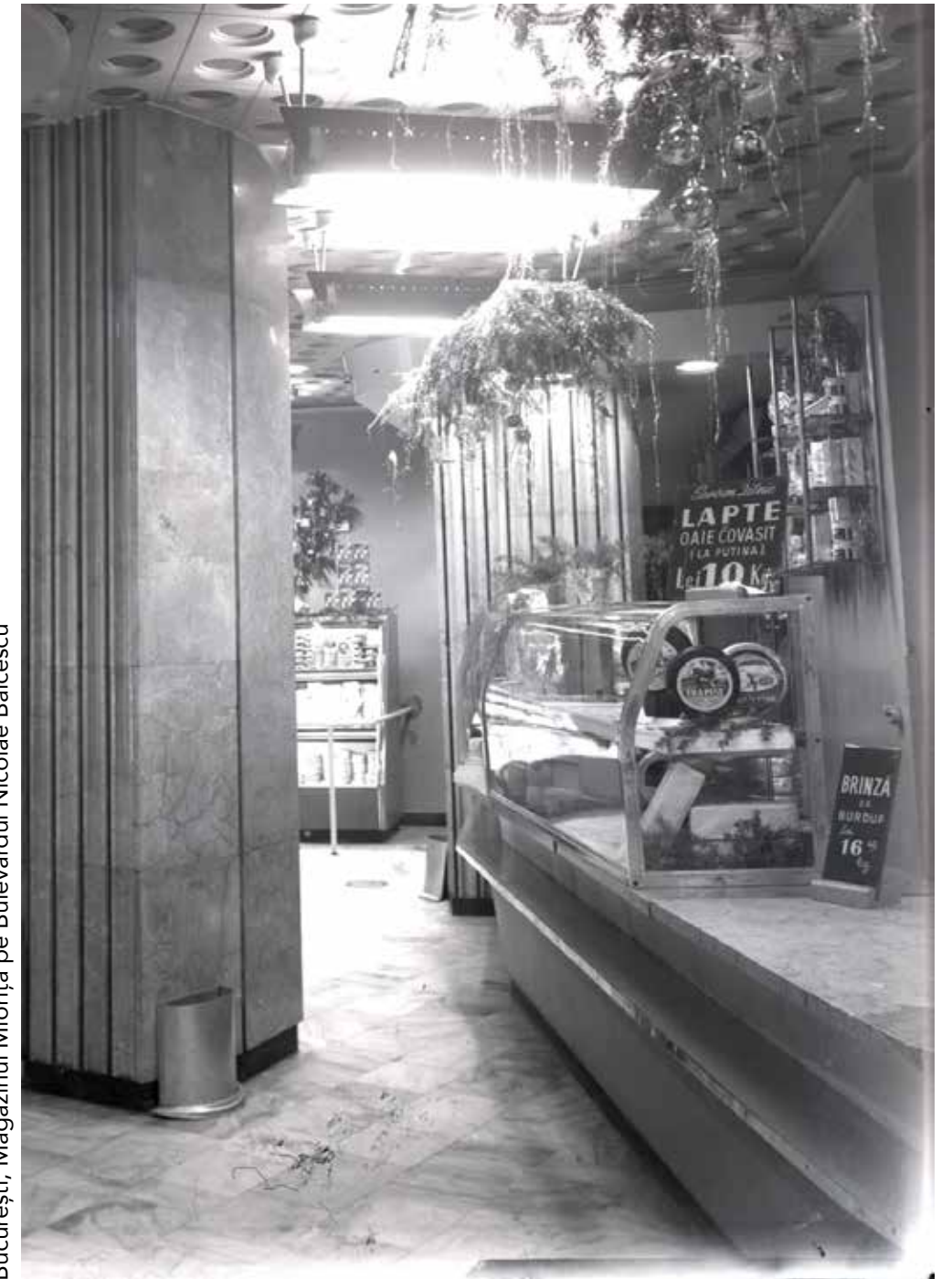
Redescoperim Bucureștiul anilor 1950-1960, cu pavaj de piatră cubică și cu tramvai pe Bdul 1848 (actual I. C. Brătianu), gherete ale milițienilor, mașini de mult uitate și, evident, bucureșteni grăbiți,

Vitrina fostului magazinului Unic, de pe Bulevardul Nicolae Bălcescu, cu „instrucțiunile de folosință” pentru magazinul cu autoservire (probabil printre primele de la noi din țară); sau o imagine de interior din fostul magazin Miorița de pe Bulevardul Bălcescu, unde pe o tablă se poate citi anunțul: „servim zilnic LAPTE de OAIE COVĂȘIT (La puțină), LEI 10/KG”; sunt câteva exemple de imagini care stârnesc emoții pentru unii dintre noi, amintiri pentru alții sau generează comparații.

Redescoperim Clujul de altă dată cu forfota din piețele de duminică și cu misterul unor străduțe șerpuite, cu doamne elegante și prăvălii de gang, ascunse parcă vederii.

Amprenta timpului nu se așterne doar pe ulițele strâmte sau pe tencuiala scorojită, ea este vizibilă, din păcate și pe negativul de rolfilm.

Sunt pregătite pentru publicare mari proiecte de dezvoltare urbană din anii 1960, cartiere noi: Drumul Taberei, Berceni, zona Gării de Nord, Bdul Ștefan cel

București, Magazinul Miorița pe Bulevardul Nicolae Bălcescu

Mare și ansamblul Circului de Stat, Bdul Mihai Bravu din București, Magistrala Nord-Sud, ansamblul de locuințe și Sala Palatului, dezvoltări urbane din toată țara, Pavilionul Economiei Naționale și Aeroportul Internațional Otopeni (1970), „Primul Plan de Dezvoltare a Litoralului” de la Mamaia până la Mangalia (de la faza de schiță-proiect, până la transformarea acestora în spații construite) sunt doar câteva din temele prezente în arhiva foto.

Vă invităm să vă bucurați ochiul, sufletul și mintea cu colecția de povești vizuale din arhiva foto a Uniunii Arhitecților!

București, Vitrinele Magazinului Unic, Bulevardul Nicolae Bălcescu

București, Bulevardul Nicolae Bălcescu intersecție cu strada Blănari

Cluj, piața de duminică

Eforie Nord, Centrul Comercial Perla Mării

IDEALUL LOCUIRII BUCUREȘTENE: FAMILIA CU CASĂ ȘI GRĂDINĂ PARCELĂRILE SOCIETĂȚII COMUNALE PENTRU LOCUINȚE IEFTINE BUCUREȘTI (1908-1948)

Andrei Răzvan VOINEA,
Universitatea de Arhitectură și
Urbanism „Ion Mincu”
Luni, 4 martie
Teatru Național București
Foaierul Sălii Media

Luni, 4 martie, a avut loc lansarea cărții istoricului Andrei Răzvan Voinea legată de istoria Bucureștiului, mai precis, de activitatea Societății Comunale pentru Locuințe Ieftine (1908-1948). Cartea reprezintă cea de a doua etapă a proiectului implementat de Asociația Studio Zona. Prima parte a constat în elaborarea de pliante și materiale informative distribuite gratuit locuitorilor din cele peste 20 de parcelări de locuințe-tip edificate de această societate.

Cartea este bazată pe lucrarea de doctorat a autorului, susținută în noiembrie 2017 la Universitatea de Arhitectură și Urbanism, sub îndrumarea prof. Ana Maria Zahariade. La eveniment au fost prezenți numeroși locuitori din parcelările Societății, interesați de subiect datorită materialelor informative pe care le-au primit în căsuțele poștale începând cu anul 2015. La eveniment au participat peste 300 de persoane, iar printre invitații speciali s-au numărat Alina Pavelescu (Arhivele Naționale) și Ștefan Ghenciușcu. În cursul anului viitor, Studio Zona va lansa și cea de a doua carte, dedicată Casei Construcțiilor, cea de a doua instituție care a edificat locuințe muncitorești în București, iar în acest an se va lansa și site-ul proiectului, unde se vor găsi toate pliante și materiale informative pentru fiecare dintre cele 20 de parcelări. Cartea a fost tipărită în 700 de exemplare. Aproape 400 au fost vândute la lansare, iar restul se găsesc în rețeaua Cărturești.

Mulțumiri domnului arh. Romeo Belea și Uniunii Arhitecților din România pentru sprijinul acordat organizării evenimentului la Teatrul Național București. Cartea a fost finanțată de către Ordinul Arhitecților din România, din Timbrul de Arhitectură.

Studio Zona este o asociație formată de istorici și arhitecți, înființată în anul 2016, care are ca scop promovarea istoriei Bucureștiului și susținerea

dialogului dintre mediul academic și cetățeni, iar printre membri se numără ist. Andrei Răzvan Voinea, Irina Calotă (Popescu), ist. Mircea Dragomir, arh. Andrei Mărgulescu.

Idealul locuirii bucureștene: familia cu casă și grădină
Parcelările Societății Comunale pentru Locuințe Ieftine București (1908-1948)

Editor: Irina Calotă (Popescu)
Corectură: Mariana Dinu
Fotografii: Andrei Mărgulescu
Design & DTP: Faber Studio (Max Gruenwald)
Cuvânt înainte: Ana Maria Zahariade

Capitole:

1. București 1908
2. O investiție de stat: Societatea Comunală pentru Locuințe Ieftine (1911-1916)
3. Eforturile Societății Comunale de ameliorare a crizei de locuințe din București (1919-1927)
4. Viața cotidiană în parcelările de locuințe ieftine și proiectarea ultimelor lotizări (1928-1944)
5. Socialismul de stat și desființarea Societății Comunale pentru Locuințe Ieftine (1945-1948)
6. Concluzii

Credit foto: Ileana Gabriela Szasz
asociatazona@gmail.com

Autor: arh. Vlad Mitric CIUPE

Foto: Fundația Ion Gavrilă Ogoranu și Vlad Mitric-Ciupe

ARHITECTUL EMANOIL MIHĂILESCU (1935-2019)

Arhitectul Emanoil Mihăilescu s-a născut în 1935, la București, într-o familie de mici meseriași. Urmează cursurile Facultății de Arhitectură între 1953-1958. Este arestat, pe 18 septembrie 1958, ca membru al „organizației Rugul Aprins”. Timp de 5 ani face detenție politică la Jilava, Periprava, Salcia, Stoenesti, Gherla.

Din 1963 lucrează ca proiectant la Institutul Proiect București, iar trei ani mai târziu primește dreptul de a-și relua studiile la Facultatea de Arhitectură, absolvind în 1968.

În același an este repartizat la IPCM, unde realizează proiecte de hale industriale și construcții auxiliare tehnico-administrative, cum ar fi: Întreprinderea Mecanică Bistrița; Întreprinderea Mașini Agregate Iași, Întreprinderea Unirea Cluj, Întreprinderea de Orologie Arad; Întreprinderea Mașini Agregat Sf. Gheorghe; Întreprinderea Steaua Roșie București; Întreprinderea de Rulmenți Bârlad. În 1987 este detașat la Institutul Carpați, pentru realizarea proiectului Casa Republicii. Arhitect-șef al sectorului 4 din București în 1992, lucrează din 1993 până la pensionare pentru Inspekția de Stat în Construcții din cadrul Ministerului Lucrărilor Publice. Din 2000 până în prezent, este secretarul Asociației Foștilor Deținuți Politici din România - Filiala București.

Vlad Mitric-Ciupe: Domnule arhitect, erați student când ați făcut închisoare politică, între 1958 și 1963. Vorbiți-ne despre epoca respectivă din perspectiva copilăriei dvs.

Emanoil Mihăilescu: Toată copilăria mea a stat sub semnul concursurilor.

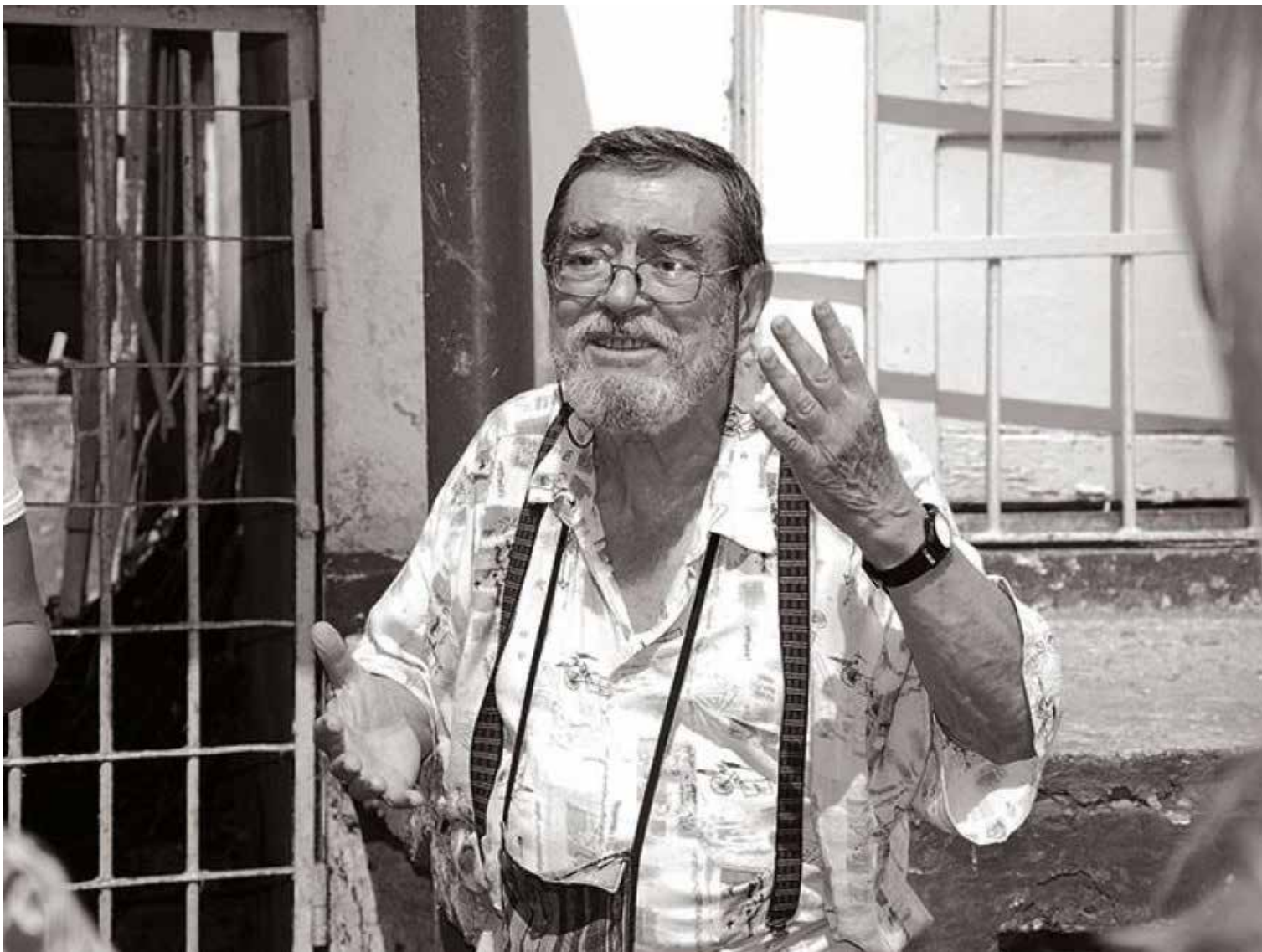
Concurs de fotbal, de table, de șah, concurs de ping-pong, atletism. Scriam pe bucăți de cârpă numere și făceam alergări, fond, viteză. Mergeam la stadion la concursurile internaționale ale României - era o cu totul altă lume. Am prins Șoseaua Jianu, pe urmă i s-a spus Aviatorilor. Păi, pe Jianu, în fiecare sfârșit de săptămână, erau concursuri de biciclete, de motociclete. Pe urmă, pe bulevardul care duce la Arcul de Triumf erau concursuri de mașini, îl cunoșteam pe celebrul Jean Calcianu.

V.M.-C.: Ce ne puteți spune despre Facultatea de Arhitectură din perioada anilor '50?

E.M.: Facultatea era o oază de liniște și prietenie în cenușul vremurilor. Profesorii mei din facultate erau de stânga și aveam din când în când niște crispări, dar în marea lor majoritate erau niște domni. Horia Maicu era de stânga, dar era un domn. Îmbrăcat la patru ace, cămașă albă, nu se compară cu ce vedem astăzi. Nu mai vorbesc de Catedra de Ornamental, profesorul Simotta. Existau și câteva jigodii, dar care erau cunoscute. Unul era Leca - cu un singur „c”, mai era unul Paiu, erau câțiva care erau cu partidul. Am avut colegi minunați, iar astăzi ne revedem cu o plăcere nebună, n-am găsit nici măcar o turnătorie în dosarul de securitate, nici din partea colegilor de liceu, nici de la cei de facultate. După arestare,

s-au făcut acele ședințe de înfierare și spuneau că noi ne-am înhăitat în munți cu niște popi și arme... niște prostii, dezinformări ale Securității. Totdeauna se făceau astfel de ședințe de înfierare, luau cuvântul câțiva din activiștii propagandiști și se solicita o solidarizare cu decizia partidului. Pentru oamenii de bună-credință și chestiunea asta e o cedare și o cădere, să fii nevoit să înfieri și să aplauzi lucruri de genul ăsta. Mai era Bădescu, fusese ambasador în Italia, ministru, își ținea și Catedra, că-i plăcea, probabil. Era președinte la un for superior, nu mai țin minte exact la care. Bordenache era un super domn, la fel. Atmosfera era de stimă și de respect față de profesori, iar Catedra de Desen și Modelaj era boema facultății. Coeziunea era foarte mare între noi, prietenie care nu s-a stins niciodată, a rămas vie până astăzi. Pe vremea mea era o cinste să-mi ceară Bob Moraru, de exemplu, să-i „bobocesc”. Păi, studenții aceia din anii mari, lăboșii Cristea și Leahu, te uitați la ei cu un respect fantastic. Când îți cerea să-i „bobocesci” la un proiect erai onorat. Să iei bani? Nici nu concepeam. Am rămas trăsnet când am revenit în școală după pușcărie și am văzut că se căutau studenții cu arcanul pentru că nu-și predau la timp proiectele sau le executau alții pe bani, era un comerț întreg. De maniera asta puteai să faci orice dacă aveai bani, nu mai conta. Altă atmosferă,

Vorbind studenților la Fortul 13 Jilava

mitocănie, tineri care-și suflau nasul pe jos în atelier. Nu se întâmplau lucrurile astea înainte. Totul era denaturant și deturnat.

V.M.-C.: Când și pentru ce anume ați fost arestat?

E.M.: În vacanța din anul IV am primit invitația colegului meu George Vasăi de a merge la Mănăstirea Slatina din Moldova. Am plecat împreună cu el și cu colegul nostru Nicolae Rădulescu și am fost cazați într-una dintre chilii. George avea multe cunoștințe printre clerici, de mic copil părinții lui frecventau mănăstirile, iar George ajunsese un practicant al credinței ortodoxe. Cred că am stat acolo două săptămâni, participând la toate slujbele, mâncam la trapeză împreună cu toți călugării, iar în restul zilei citeam sau făceam plajă în poienile din jur. Acolo l-am cunoscut pe părintele Arsenie Papacioc, care ne-a devenit duhovnic. Părintele Arsenie era un personaj care te impresiona datorită privirii lui pătrunzătoare care emana o voință și o credință extraordinare.

De la Mănăstirea Slatina am plecat spre Schitul Rarău, unde am făcut cunoștință cu starețul - părintele Daniil, Alexandru Teodorescu în civilie, precum și cu studentul Șerban Mironescu, prieten cu George de mai multă vreme. Perioada petrecută acolo a fost pentru noi o inițiere în tainele ortodoxiei. Zilnic, petreceam orele de dimineață ascultându-l pe părintele Daniil, care ne vorbea despre exercițiile de concentrare, tehnica de pregătire pentru a intra în starea de meditație, despre rugăciunea inimii și așa mai departe. Discuțiile nu se limitau însă numai la teologie, erau subiecte extrem de diverse și interesante cu atât mai mult pentru noi care „beneficiam” doar de ceea ce permiteau comuniștii și consilierii ruși. De câteva ori ne-am întâlnit cu părintele în casa profesorului universitar Mironescu, întâlniri la care participau și persoane mai în vârstă - printre care doctorul și poetul Vasile Voiculescu. Diverși invitați ne citeau din producțiile lor literare, apoi se făceau comentarii critice. Interesul nostru era major pentru acești oameni, precum și pentru atmosfera de cenaclu literar și religios. Asta în comparație cu atmosfera ternă din jur, de teamă, în lipsa revistelor și a cărților.

În ziua de 18 septembrie 1958 am fost arestat. Procesul a fost o mascaradă de la început și până la sfârșit. Pe ei nu i-a interesat decât să bage în pușcărie o serie de prelați extraordinari, să le închidă gura, preoți care aveau și sânge de luptători. Păi, uite, de exemplu, Arsenie Boca. Se luptă sinodul să-l declare sfânt? Securitatea a inventat lotul și organizația „Rugul Aprins”, invocând că este o organizație mistică și legionară. Pentru vigilență revoluționară securiștii primeau grade și funcții mai mari. La finalizarea procesului, am primit o condamnare de 5 ani muncă silnică. Din lot au făcut parte 8 preoți călugări, șeful lotului fiind părintele Daniil. Printre ceilalți se numără părintele Sofian,

arhimandrit Benedict Ghiuș, Andrei Făgețeanu, Felix Dubneac, Dumitru Stăniloiaie, Arsenie Papacioc. Toți preoții din lot au primit condamnări de peste 15 ani, iar părintele Daniil a murit la închisoarea Aiud, în 1962. Printre mirenii din lot se numără profesorul Mironescu, doctorul Dabija, poetul dr. V. Voiculescu și 5 tineri studenți. După proces, tot lotul a fost îmbarcat într-o dubă cu direcția Jilava, unde am fost tunși, dezbrăcați de hainele civile, îmbrăcați cu efectele de pușcărie și conduși fiecare în altă celulă.

V.M.-C.: După eliberare?

E.M.: A fost o aventură întregă să-mi găsesc serviciu din cauză că dosarul meu atârna foarte greu. Am fost angajat până la urmă pe un post de proiectant la Institutul Proiect București, la atelierul lui Marcel Hornstein, un evreu față de memoria căruia am un mare respect, un om care a meritat toată stima. Am făcut cerere de reprimire în facultate, reînmatriculare în anul V, dar mai marele politic al școlii, profesorul Rebedeu, a pus o rezoluție cum că, din cauză că am dovedit că nu am înțeles să-mi recunosc greșelile, este necesar să muncesc pentru a mă reabilita. De fapt și în închisoare, în ultima perioadă, 1963-1964, începuse o campanie de reeducare-reabilitare a deținuților politici. Reeducarea consta în a primi din când în când câte un ziar care corespundea ideologic pentru a fi citit sau eram duși, în holul cel mare, la câte un film de propagandă. Am revenit în facultate după încă trei ani, iar toată cariera mea de după terminarea facultății a stat sub semnul nefast al dosarului de cadre. În fiecare an trebuia să completez o autobiografie - era deja un adevărat ritual. Mai mult de arhitect proiectant gradul III nu am reușit să ajung, dosarul de cadre era ca o ghiulea agățată de mâini și de picioare. Nicio funcție de conducere, nicio delegație în străinătate, niciodată, dar toate acestea le priveam ca fiind normale și nu mi-au afectat relațiile cu colegii, umorul, dragostea de viață și mai ales speranța.

V.M.-C.: În loc de concluzie...

E.M.: Și astăzi societatea noastră este bântuită de reminiscențe ale fricii. În comunism, aparatul de partid devorează statul și instituțiile sale, iar orice cale de protest față de abuzurilor puterii este eliminată. Cei 5 ani au fost o lungă „Odisee” din care consider că am ieșit învingător, iubindu-i pe oameni, pe colegii de facultate, de serviciu, deși speranțele mele de normalitate în cei 22 de ani de după prăbușirea regimului comunist au zburat una câte una. Cei 22 de ani irosiți în tranziție nu au reușit să ne maturizeze, nimeni nu a căutat să încerce măcar să educe un popor căruia totalitarismul și mai ales teroarea și brutalitatea acestuia i-au inoculat doar obediența și frica de a gândi și de a se exprima. Pe cei care au gestionat această situație sper ca istoria să-i așeze la locul cuvenit fiecăruia.

ȘEDIȚA COLEGIULUI DIRECTOR DIN DATA DE 21.02.2019

S-AU DEZBĂTUT URMĂTOARELE SUBIECTE:

1. Ședința Colegiului Director a fost deschisă de doamna președinte, arh. Ileana Tureanu, și de către domnul vicepreședinte, arh. Anton Staicu. S-a pus în discuție modificarea Statutului Uniunii Arhitecților din România.
  - a. Propunerea de modificare a Statutului se va supune, inițial, atenției avocatului, ulterior se va prezenta în Senat pentru propuneri și puncte de vedere, apoi varianta rezultată se va prezenta pentru discuții președinților de filiale și sucursale pentru ca, ulterior, propunere rezultată din dezbateri să fie prezentată în Conferința Națională.
  - b. Doamna președinte, arh. Ileana Tureanu, a solicitat aprobarea calendarului ședințelor de Senat și Colegiu Director pe anul 2019, pentru coordonarea cu evenimentele propuse și cu etapele desemnate pentru modificarea Statutului și a prezentat și agenda cu proiectele culturale ale UAR pentru anul în curs.
  - c. Doamna director executiv, Adriana Tănăsescu, a propus discutarea cu avocatul UAR a celor mai adecvate modalități de reprezentare la alegerile din Conferința Națională care trebuie prevăzute expres în Regulamentul de organizare a alegerilor.
  - d. S-a votat aprobarea contractului de comodat pentru un teren către Sucursala Dâmbovița, teren a cărui folosință nu trebuie să aibă implicații financiare.
2. Domnul arh. Mircea Țibuleac a solicitat majorarea sumei aprobate anterior în vederea amenajării spațiului pentru Centrul Cultural UAR din Sibiu. Doamna președinte, arh. Ileana Tureanu, a arătat faptul că bugetele pe anul 2019 urmează să fie aprobate în următoarea ședință de Senat.
3. Arh. Vasile Mitrea, membru în Comisia Culturală, a propus elaborarea și realizarea unui proiect cultural cu ocazia centenarului nașterii arh. Nicolae Porumbescu, respectiv realizarea unui simpozion, expoziție și catalog.
  - a. Arh. Pavel Popescu - Comisia Culturală - a prezentat bugetul proiectului „Viața și opera arh. Iancu Atanasescu”.
  - b. Arh. Pavel Popescu a solicitat discutarea situației abonamentelor la revista Arhitectura.
  - c. Doamna președinte, arh. Ileana Tureanu, apreciază pozitiv faptul că UAR este la zi cu editarea numerelor și că prețul a rămas neschimbat. Se va încerca o colaborare cu librăriile Eminescu și Sadoveanu pentru distribuție.
  - d. S-a discutat și despre Cule și se are în vedere realizarea unei strategii pentru salvarea lor. Doamna președinte, arh. Ileana Tureanu, subliniază necesitatea unei promovări active pe platformele de internet utilizate de UAR.
4. Doamna arh. Doina Marin, vicepreședinte și coordonator al Comisiei Sociale, a prezentat situația acordării de ajutoare pentru membrii care sunt bolnavi, în condițiile modificărilor legislative cu privire la pensii. În contextul creșterii cantumului pensiilor s-a constatat, în urma verificării dosarelor depuse, că o parte din venituri depășesc cu sume infime baremul specificat în Dispoziția Colegiului Director nr. 14/2017. Situația se va transmite Senatului spre soluționare.

Întocmit: Mirela MERCURIANU

ȘEDIȚA DE SENAT DIN 21.03.2019

S-au dezbătut următoarele subiecte:

1. Doamna președinte arh. Ileana Tureanu, în deschiderea ședinței, a prezentat situația celor doi membri din Senat, dl arh. Aurel Botez și dl arh. Călin Hoinărescu, care nu mai pot participa la ședințele de Colegiu Director și Senat. Se solicită un punct de vedere Comisiei Organizatorice referitor la situația celor doi membri.
2. Domnul arh. Anton Staicu, vicepreședinte și coordonator al Comisiei organizatorice, a prezentat proiectul de Hotărâre de Senat privind delimitarea unităților teritoriale ale UAR în vederea desemnării delegațiilor și candidaților la Conferința Națională din 2020:
  - a. Au fost definite 8 U.T. - unități teritoriale - având în componență fiecare 140-170 de membri, păstrându-se în general denumirile anterioare, respectiv: Nord-Est, Sud-Est, Sud, Sud-Est, Sud-Vest, Nord-Vest, Centru-Vest, Centru și București-Ilfov.
  - b. Se va elabora un Regulament referitor la procedura de desemnare, în vederea participării delegațiilor și candidaților la alegerile naționale din 2020, care se va prezenta la întâlnirea cu președinții organizațiilor teritoriale.
3. S-a prezentat proiectul de Hotărâre de Senat cu privire la primirea de noi membri și lista celor 18 noi membri.
4. Modificarea Statutului UAR în conformitate cu prevederile legislației în vigoare.
  - a. S-a propus eliminarea articolelor ce intră în contradicție cu legislația.
  - b. S-a cerut identificarea incompatibilităților, conflictelor de interese și rezolvarea lor.
  - c. Stabilirea unor soluții pentru rezolvarea situației actuale a organizațiilor teritoriale în sensul că nu se pot înființa sucursale/filiale fără aprobarea Conferinței Naționale.
  - d. Dl avocat Sorin Petrescu s-a angajat să prezinte propuneri de modificare a Statutului UAR până la jumătatea lunii aprilie.
5. Dl avocat Sorin Petrescu a solicitat o discuție referitoare la situația creată privind arhiva foto a UAR. Membrii Senatului au solicitat redactarea unei scrisori către revista Zeppelin prin care să se interzică utilizarea/publicarea, eliminarea de pe site a fotografiilor deja publicate și returnarea documentelor/fotografiilor deținute.
6. Vicepreședintele și coordonatorul Comisiei Sociale, doamna arh. Doina Marin, a prezentat dispoziția Colegiului Director referitoare la acordarea ajutoarelor trimestriale pentru problemele de sănătate ale unor membri.
7. Doamna contabil-șef, Nicoleta Aldea, a prezentat:
  - a. Execuțiile bugetare pe anul 2018;
  - b. Raportul administratorilor la 31 decembrie 2018;
  - c. Raportul auditorului independent;
  - d. Proiectul de Hotărâre de Senat privind aprobarea bugetelor UAR pentru anul 2019;
  - e. S-a dezbătut aprobarea rezultatelor inventarierii și a propunerilor de casare, scoatere din gestiune și aprobarea auditului privind concilierea contului de subvenții cu contul de clădiri/imobilizări aferent. Discuția se amână.
8. Dl arh. Nicolae Lascu propune întocmirea unui proiect privind Culele, respectiv „Culele Ro”. Doamna președinte, arh. Ileana Tureanu, apreciază că trebuie inițiat un program cultural complex și că trebuie să se stabilească rolul UAR în acest program.
9. Se prezintă și se supun aprobării:
  - a. Proiectul de Hotărâre de Senat privind modificarea H.S. nr. 48/13.10.2016, referitor la cheltuielile de delegare suportate de UAR;
  - b. Proiectul de Hotărâre de Senat privind modificarea și completarea H.S. nr. 30/05.10.2017, referitor la plata cotizației de membru.

S-AU EMIS URMĂTOARELE HOTĂRĂRI:

- Hotărârea de Senat nr. 1 cu privire la primirea a noi membri;
- Hotărârea de Senat nr. 2 privind modificarea și completarea Hotărârii de Senat nr. 30 din 05.10.2017;
- Hotărârea de Senat nr. 3 privind aprobarea bugetelor Uniunii Arhitecților din România pentru anul 2019;
- Hotărârea de Senat nr. 4 privind modificarea și completarea Hotărârii de Senat nr. 48 din 13.10.2016 privind cheltuielile de delegare suportate de UAR;
- Hotărârea de Senat nr. 5 privind aprobarea situațiilor financiare aferente exercițiului financiar 2018;
- Hotărârea de Senat nr. 6 cu privire la delimitarea la nivelul țării a unităților teritoriale ale UAR pentru desemnarea delegațiilor și a candidaților la Conferința Națională din 2020.

Întocmit: Mirela MERCURIANU

ARHITECTURA

REVISTA UNIUNII ARHITECȚILOR DIN ROMÂNIA FONDATĂ ÎN 1906

ARHITECTURA
50 ANI
SINCRONIZAREA

1/2010 (670)

**BULETINUL
INFORMATIV
AL UNIUNII
ARHITECTILOR
DIN ROMANIA**

Caseta redacțională

redactare:

arh. Ileana Tureanu - președinte UAR

arh. Ioana Alexe - tehnoredactare

Ana Flutur - secretariat

Răzvan Hatea - fotografii

Claudia Ștefănescu - corectura

coordonator:

arh. Ileana Tureanu - președinte UAR

**www.uniuneaarhitectilor.ro/BIUAR
ISSN 1582-2117**

arh. Marina Macarie - sigla BIUAR

Se distribuie gratuit.

Contact

Centrul de Cultură Arhitecturală /
Secretariat /

Revista Arhitectura / Biblioteca
str. Jean Louis Calderon, nr. 48,
București, sectorul 2, cod 020038

Secretariat: tel. 021.315.60.73,
0737.01.77.85,
uar_contact@yahoo.com,
secretariat@uniuneaarhitectilor.ro

Revista Arhitectura: tel. 076.819.81.78,
076.819.81.79,
office@arhitectura-1906.ro

Biblioteca (program cu publicul):
L-V - 10:00-16:00, tel. 021.310.91.94,
biblioteca@uniuneaarhitectilor.ro

